

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Ob letošnji krvodajalski akciji RK

Presenečenja v Gorenji vasi in v Škofji Loki

PRIPRAVLJENOST PREBIVALSTVA, DA NUDI SVOJO KRI ZA REŠITEV ŽIVLJENJ V NEVARNOSTI, JE PRIJETNO IZNENADILO ORGANIZATORJE V PRVEM TEDNU

Kranj, 14. novembra — Kakor je odločil Okrajni odbor Rdečega križa v Kranju se je letošnja krvodajalska akcija začela pred tednom — 7. novembra — v Škofji Loki in bo v okrajnem okviru zaključena na Jesenicah 5. decembra. Ekipa so bile najprej tri dni v Škofji Loki in dva dni v Gorenji vasi. Danes in jutri bodo na vrsti v Železnikih, potem pa bodo ekipe šle v Bohinj, na Bled, v Radovljico in s 25. novembrom začele v jeseniški občini. Tržiška in del kranjske občine pa bosta opravili to človečansko dolžnost v sklopu posebnega programa za potrebe bolnišnice na Golniku. Skupno je predvideno, da bi ob sedanjih akcijah v 27 delovnih dnevih sprejeli 4590 prostovoljnih krvodajalcev za potrebe ljubljanskih bolnišnic, kjer večinoma te vrste pomoči nudijo tudi pacientom iz našega okraja.

Pripravljenost prebivalstva je organizatorje prijetno presenetila. Že v Škofji Loki se je javilo

100 ljudi več, kot je bilo predvideno. V Gorenji vasi pa je bil odziv še večji. Namesto okrog 340 ljudi se je tam javilo 625 prostovoljcev za oddajo krvi, čeprav je veliko tamkajšnjih delavcev že izkazalo to plemenitost v Škofji Loki. To so dokazi velikega raz-

mevanja prebivalstva do te človekoljubne akcije. Da je to v teh krajih tako uspešno, imajo seveda nemalo zasluge posamezniki v organizacijah RK, tako na primer dr. Milan Gregorčič v Gorenji vasi, Anica Galjotova v Škofji Loki itd. — K. M.

Razvoj PTT zvez na Gorenjskem

Končni cilj: popolna avtomatizacija na Gorenjskem

Z novo pošto in zgradbo za avtomatsko telefonsko centralo, ki so jo odprli preteklo soboto v Radovljici, so začeli uresničevati program generalnega razvoja PTT zvez na Gorenjskem. Ta program so sprejeli ob koncu 1959. leta. Sredi prihodnjega leta bo prenehala delovati dosedanja vozna centrala Bled. Nova ATC v Radovljici s 400 krajevnimi priključki namesto dosedanjih 160 in 70 medkrajevnimi zvezami pa bo prevzela njeno mesto.

Nova vozna avtomatska telefonska centrala v Radovljici, z letos preurejeno končno centralo Škofja Loka v vozno centralo, pomeni obširen korak naprej h končnemu cilju — k popolni avtomatizaciji na Gorenjskem. Z dnem, ko bo pričela obratovati nova centrala v Radovljici, bodo dosedanjim zvezam med Kranjem, Radovljico, Bledom in Jesenicami priključili novih 14 zvez v kablju, ki so ga položili letos. Seveda je to le začetna rešitev sedanega nemogočnega stanja, ko je zaradi popolnoma zasedenih zmogljivosti potrebno v povprečju v mrežni skupini Gorenjske opraviti 2,2 poskusa, da bi vzpostavili eno telefonsko zvezo. Normalno bi bilo na 100 poskusov samo en uspeh. Začas-

na vključitev nizkofrekvenčnih vodov v kablju bo trajala le pol leta, ko bodo na ta kabel vključeni visokofrekvenčni kanali in bodo omogočali po enem paru 12 zvez. Zato bo tedaj, v začetku 1963 leta med Ljubljano in Kranjem v obratovanju 6X12 ali 36 zvez namesto sedanjih 10. Še pred tem, če bo IEV izpolnil obljubo bo začel že letos obratovati nov nizkofrekvenčni kabel Kranj — Tržič, ki bo lahko petkrat povečal dosedanje zveze med Kranjem in Tržičem. Hkrati s temi gradnjami so v teku dela na novem krajevnem omrežju v Radovljici, ki bo vse dosedanje zračne zveze zamenjalo z boljimi, lepšimi in zanesljivejšimi v kablju.

Petletni načrt je zares obširna gradnja TT zvez na Gorenjske mv vrednosti 1.384.500.000 dinarjev. Ob koncu leta 1965, če bo uresničen ta načrt, bo zagotovljeno zadostno število mest v naših ATC in ATGc, saj se bo število priključkov povečalo od 2350 v letu 1960 na 5600 v letu 1965; dovolj bo medkrajevnih zvez in tudi boljše krajeveno omrežje, da bo možno na vsak prosti priključek v ATC vključiti naročnika, ki želi imeti telefon. Povprečje telefonov na 100 prebivalcev se bo dvignilo od 1,4 v letu 1960 na 4,2 v letu 1965. — Milan Živković

Šola izven šole

Našim srednjim in strokovnim šolam je potrebno določiti pravo mesto, določiti, kako in kaj naj učijo, kako naj poslujejo in podobno. A to morajo določiti tisti, ki te šole koristijo, to morajo določiti potrebe našega družbenega in gospodarskega razvoja. A te potrebe naj bi dobile svojo pravo mesto v obliki finansiranja teh šol. Če gre za šole, ki je namenjena določeni industrijski dejavnosti, naj bi te šole vzdrževala ta industrija in hkrati od nje zahtevala tudi to, kar potrebuje.

Taka je bila osnovna ugotovitev na nedavni seji predsedstva

Okrajnega sindikalnega sveta v Kranju, ko so govorili o uveljavljanju novega šolskega sistema pri nas. Velika slabost, kot so povedali navzoči, je v tem, da šole slonijo na občinskih proračunih in da se zaradi tega za te šole ne zmenijo tisti, ki jih koristijo. Pri tem gre seveda za strokovne in srednje šole, zakaj problemi osnovnih šol so bolj jasni.

V radovljiški občini je znana Kmetijska šola v Poljčah. Šlasišatelji te šole so iz vseh krajev Slovenije. Samo eden je iz radovljiške občine. Vendar vzdrževanje na 2. strani

TOKRAT V SLIKI • TOKRAT V SLIKI

Se dva tedna in most čez Kokro v Kranju bo izročen namenu. To bo za 29. november. Zdaj se urejajo dostope na most na obeh bregovih Kokre in čistijo mostno ploščad

Skopje je postalo bližje Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Z asfaltnim trakom so sedaj zvezane že štiri naše ljudske republike. Jugoslovanska mladina, ki je letošnjo poletje podaljšala avtomobilsko cesto do makedonskega glavnega mesta Skopja, je s tem delovnim uspehom še enkrat izrazila svojo privrženost delu in napredku. — Svečanosti ob otvoritvi novega dela avtomobilske ceste od Grdeličke klisure do Skopja so se začele preteklo nedeljo, ko so se v makedonskem glavnem mestu začele uvodne svečanosti. Otvoritev ceste je bila povezana s proslavljanjem osvoboditve glavnega mesta Skopja. Posnetek prikazuje predsednika Tita, ki je prerezal trak in s tem izročil prometu 138 kilometrov dolgo cesto »Bratstva in enotnosti«. Na zborovanju v Skopju je predsednik Tito govoril o važnih notranjopolitičnih »Bratstva in enotnosti«. Na zborovanju v Skopju je predsednik KP SZ in o nedavni aretaciji jugoslovanskega državljanja Vračarića v Zahodni Nemčiji, ki jo je ocenil kot izraz revanšizma.

Zelo skrbne priprave

V sobotni številki Glasa smo poročali, da se je prejšnji dan sestel Okrajni odbor za proslavo 20-letnice revolucije in da je priporočil, naj bi v občinah posamezni pripravljali odbori v okviru SZDL prevzeli skrb za proslavljanje Dneva JLA. V Kranju je pripravljali odbor že imel svojo prvo sejo, na kateri je obravnaval napotila okrajnega odbora za proslavo 20-letnice revolucije in dal smernice, kako bi se čimbolje in kar se da slovesno proslavljalo v zadnjem mesecu leta, ki je posvečeno 20-letnici revolucije. Pokazalo se je, da je torišče dela precej obsežno in da odbor brez nekaj pomožnih organov ne bo zmogel dela. Zato je pripravljali odbor formaliziral nekaj komisij, od katerih bo vsaka zase na svojem področju lahko temeljito pripravila vse potrebno. Razen najrazličnejših športnih srečanj so predvideni obiski šol-

Finančni problemi ne smejo motiti pouka

V zadnjem času so v vseh gospodarskih organizacijah nadvse živahne razprave o novih pravilnikih o delitvi CD in OD. Tej živahnosti pa so se v zadnjem času priključili tudi prosvetni delavci. V odmorih in v vsakem prostem času so se njihove zbornice spremenile v prostore za finančne razprave.

Takšne razprave bi bile bolj ali manj razumljive na sedanjih strokovnih šolah (vključno z gimnazijami), kjer ne gre samo za trenutni problem pomanjkanja sredstev, temveč za problem nadaljnega razvoja našega gospodarstva. Tega problema pa ne bi smeli prvenstveno reševati le prosvetni delavci, ker zaradi tega trpi pouk, temveč bi ga morala

sleherna gospodarska organizacija in komunna. Srednjih šol, v katerih so zbrani dijaki z vse Gorenjske ali pa še iz širšega področja, res ni dolžna vzdrževati samo tista komunna, na območju katere so te šole. Razprave pa so prav zaradi tega, ker se posamezne komunne s tem še niso sprijaznile in še niso dale predpisanih sredstev za vzdrževanje strokovnih srednjih šol (tako je vsaj v kranjskem okraju). Vsekakor pa gre tudi za to, da so gospodarske organizacije kratkovidne pri gledanju na svoje perspektive, saj so doslej preveč skopo odmerjale sredstva za strokovno izobraževanje. Posledice zaradi tega še niso velike, toda če se problema ne bomo takoj lotili že v osnovi, postanejo posledice lahko precej občutne. Izkušnje so pokazale, da bo treba še marsikaj spremeniti v dosedanjih sistemih zbiranja sredstev za srednješolsko strokovno izobraževanje in vzdrževanje tega šolstva še bolj točno opredeliti.

Povsem drugačen primer pa so osemletke, kjer gre za osnovnošolsko izobrazbo, ki je z zakonom zagotovljena vsakemu državljanu. O samofinansiranju v teh primerih v prejšnjem smislu torej ne bi smelo biti govora. Zadeva pa je v zadnjem času precej drugačna.

Cepprav še nikomur ni jasno, za koliko se bodo sredstva v letu 1962 zvečala za osnovnošolsko dejavnost, kolektivi prosvetnih delavcev že dlje kujejo načrte o svojih osebnih dohodkih, ki naj bi bili z novim letom izraženi v »astronomskih številkah«. Razumljivo je, da so posledice tega najrazličnejše razprave, še bolj pa je razumljivo, da mora zaradi tega trpeti tudi pouk.

Se bolj kritična pa je druga

Posvetovanje o povečanju potrošnje mleka

Ob koncu tega meseca (24. novembra) bo v Kranju širše posvetovanje o tem, kakšne so možnosti za povečanje potrošnje mleka in mlečnih proizvodov na Gorenjskem. Obširen referat, ki ga pripravila Zavod za napredek gospodinjstva, bo zajemal obrazložitve važnosti mleka za zdravo prehrano, udeleženci posvetovanja pa bodo seznanjeni tudi s proizvodnjo mleka in mlečnih proizvodov na Gorenjskem. Po zaključku posvetovanja bo delegacija vseh mlečnih proizvo-
dov, ki jih pri nas že izdelujemo in nekaterih mlečnih pižev, ki jih bodo naša mlekarska podjetja izdelovala v bližnji prihodnosti. To posvetovanje pripravlja Okrajni Zavod za napredek gospodinjstva v sodelovanju z RK, komisijo za borbo proti alkoholizmu, ki je bila ustanovljena pri Okrajnem SZDL, in predvsem s

podjetjem Mlekarna Kranj. To posvetovanje bo v okviru akcij za povečano potrošnje mleka in mlečnih proizvodov in akcij v mesecu borbe proti alkoholizmu. Ker je veliko faktorjev, ki lahko odločujoče vplivajo na povečanje potrošnje mleka in mlečnih proizvodov, bodo organizatorji posvetovanja povabili širok krog predstavnikov gospodarskih in drugih organizacij. Tako menijo, da se bodo vabilu odzvali predstavniki vseh večjih gorenjskih trgovskih podjetij, gostinskih podjetij, predstavnikov obratov družbene prehrane, zastopniki šolskih odborov in člani učiteljskih kolektivov, ki sicer bjo v mlečne kuhinje. Razen teh bodo seveda povabili zastopnike vseh kmetijskih posestev in mlekarskih podjetij ter predstavnike Gorenjske turistične zveze, RK, SZDL, LMS, OSS in druge M. S.

Novoletni sejem potrošnega blaga v Kranju in na Jesenicah

Zadnje dni letošnjega aprila je organiziral zavod »Gorenjski sejem« v Kranju izreden nakup potrošnega blaga. Splošni komercialni rezultati tega spomladanskega sejma kažejo, da si je takšna vrsta trgovine že priborila svoje mesto pri razvoju blagovnega prometa na Gorenjskem. Izreden obisk in živahna prodaja na omenjenem sejmu nam tudi v bodoče zagotavlja uspeh, toda le tedaj, če bomo znali pravilno pristihniti potrošnikovim željam. Le-ti želijo, ko povprašujejo po določenem blagu široke potrošnje, do-
kaj veliko izbiro po konkurenčnih cenah.
To pa ni odvisno le od uprave

sejma, ki si je vedno prizadevala, da bi ustregla zahtevam potrošnikov, temveč v večji meri od sodelujočih proizvajalnih in trgovskih podjetij. Glede na dosedanje izkušnje lahko trdimo, da so dosedanja podjetja v veliki večini že razumela potrebe tržišča in se skušajo vedno bolj prilagajati zahtevam potrošnikov.

Upamo, da bomo tudi na letošnjem novoletnem sejmu — v času od 25. do 30. decembra v Kranju in na Jesenicah — ugodili številnim obiskovalcem glede izbire blaga in cen. To nam zagotavlja priznana podjetja, ki so svojo udeležbo na tem sejmu že prijavila in tako pripomogla k temu,

da je ves razpoložljivi razstavno-prodajni prostor že zaseden. Ugodne cene in pestra izbira raznovrstnega blaga, ki je prilagojena novoletnemu praznovanju, so zagotovilo, da bodo številni obiskovalci tega sejma zadovoljni zapustili začasne sejemske prostore in s prepričanjem, da bodo nakupljena darila res razveselila ožje člane družine in prijatelje.

»Gorenjski sejem« pa glede na to, da na Gorenjskem takšne prireditve sprejemajo ugodno, pričakuje, da bodo merodajni činitelji v občini in okraju čimprej pričeli konkretno akcijo za rešitev vprašanja o bodočih stalnih prostorih tega zavoda. — L. Sirc

20 LET LJUDSKE REVOLUCIJE

SVETLA NOČ NA PRAPROTNEH

Noč med 14. in 15. novembrom 1941. leta (pred 20. leti) je bila za Praprotno in okolico v Selški dolini dokaj nemirna in osvetljena. Gorel je tamkajšnji most čez Selško Soro (most je bil lesen). Bila je to ena izmed prvih precej drznih partizanskih akcij v tem kraju. Borcem Cankarjevega bataljona so pri tem delu pomagali tudi domači aktivisti: Golob, Pintar, Tomažin in drugi. Ti so poznali šli v partizane in v večini tam tudi padli.

Požig tega mostu je Nemce močno prizadel, zakaj Selška dolina jim je postala nedostopna. Se pomembnejši pa je bil ta dogodek za domače prebivalstvo. V ljudski fantaziji se je tiste dni rodilo mnogo različnih pretranih verzij o »Blešašu, ki da je poln partizanov«, o dveh hribih, ki sta se zrušila v dolino in zaprla pot Nemcem itd.

Nemci so most kaj kmalu obnovili, toda zraven so postavili bunkerje, kar še danes spominja na dogodek pred dvajsetimi leti.

USTAVODAJNA SKUPŠČINA

Ta dni (od 17. do 20. novembra) poteka 15 let, odkar je v Ljubljani zasedala prva ustavodajna ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije. Iz območja, sedanjega našega okraja je bilo na skupščini 11 delegatov. Iz volilnega okraja Jesenice je bil izvoljen Edvard Kardelj (ki se je potem odrekel mandata, ker je bil hkrati izvoljen tudi v Ljubljani in v Mariboru), dr. Miha Potočnik, dr. Jože Rus in Tone Toman. Iz volilnega okraja Kranj so šli na to skupščino: Tone Fajfar, Andrej Stegnar, dr. Anton Kržišnik in Janez Por. Iz škofjeloškega območja pa so bili na skupščini dr. Jože Pokorn, Maks Krmelj in Ivan Trojar.

Takratna skupščina je postavila osnovne temelje organom osrednje ljudske oblasti v republiki. V tem okviru so sprejeli vrsto ustreznih zakonov in pravilnikov, poslovanja. Prav tako so potrdili

delo začasne vlade. V polnomočno vladno ljudske republike Slovenije pa je skupščina imenovala 10 ministrov, 2 podpredsednika in predsednika Miha Marinka.

STRELI V BEGUNJAH

Danes, 15. novembra, je minilo 20 let od tistega dne, ko so po Begunjah in okolici raznesli vest, da je bilo tam že prejšnji dan postreljenih 15 talcev. Med njimi je bil tudi Edvard Giorgioni, agilni politični delavec z Javornika. Bil je iz delavske družine v Trstu in se je zaradi fašističnega pritiska umaknil v Jugoslavijo. Tu je postal vnet organizator v vrstah SKOJ in potem tudi zvest član KPJ. Že junija 1941 je šel v ilegalo in postal prvoborec in kurir operativnega štaba za Gorenjsko. Avgusta so ga Nemci ujeli. Po dvanajstidnevem mučenju so ga 11. novembra ustrelili skupno s prvo večjo skupino talcev.

Ljudje in dogodki

Berlinski krizi prerokujejo zadnje tedne manj dramatični razplet, kot so sprva pričakovali. Popuščanje »dramatičnosti« pa ne prihaja skozi »vojaško in politično zazidana brandenburška vrata«, kjer se še vedno v gosjem redu izmenjujejo na obeh straneh do zob oborožene mejne straže, pač pa iz zidovja kremelske trdnjave, kjer so si v zadnjem času na tekočem traku predajali ključke diplomati dveh nemških držav, da bi daleč od berlinske »vroče kaše« zvedeli za premike v svetovni diplomaciji veseli. Uradno sicer ni še nikakršnih sporočil in tolmačenj nove ruske ofenzive in predlogov, ki so jih Rusi pripravili, da bi spravili berlinsko vprašanje z dnevnega reda. Razgovori v Moskvi so potekali po dveh tirih. Najprej je Hruščev sprejel zahodnonemške veleposlanika Krola, Gromiko pa je brez čakanja na zeleno luč imel razgovore z vzhodnonemškimi zunanjimi ministrom Bolzom. Najbrž sta oba načela ista vprašanja, ki sta jih pač vsak po svoje utemeljevala. Že dalj časa namreč krožijo po

svetu glasovi, da se Nemci delajo »za bolj svete od papeža« in da bi bilo berlinsko vprašanje mnogo lažje rešiti, če ne bi bilo Nemcev. Ruski voditelji so po vsemu sodeč začeli upoštevati to dejstvo in Moskva, ki ima edina diplomatske stike z obema nemškima državama, lahko v tem smislu kaj stori za premik z mrtve točke. Vedno bolj česta postajajo ugibanja, da bi Hruščev odpoval tudi na Reno, če bi v kanclejev palači našel na manj gluha ušesa.

ostalo v bistvu nespremenjeno, suverenosti. Razen tega predlagajo, da bi mirovno pogodbo podpisali pozneje, ko bi skrbno pripravili vse potrebno. Vražajo pa še naprej, da je treba berlinsko vprašanje urediti čimprej. S temi spremembami so se sovjetska stališča precej približala zahodnim izhodiščem in je z njimi nakazana možnost skorajšnjega napredka v berlinskem vprašanju.

Rusi so po obrazložitvi svojih predlogov zvrnili usodo berlinskega razvoja za nekaj časa s svojih ramen. Na Zahodu imajo čas za premislek in podrobno proučitev svojih stališč. Medtem ko se je Hruščev v azijskih republikah zaposlil za notranje političnimi vprašanji, delajo v zahodnih glavnih mestih »diplomatski elektronski možgani« s polno paro. Ne gre prezreti, da so kremelski predlogi zagotovili Zahodnemu Berlinu proste prometne zveze z Zahodno Nemčijo in da bi se Vzhodna Nemčija morala zavezati, da se bo določil o prostem prihodu v Zahodni Berlin točno držala. Če iz moskovske politične kinoteke ne bo praktičnih posnetkov, je to kljub temu dokaz, da se nekaj v svetu premika. — Zdravko Tomažič

Berlinski vrtljak

Moskovski skrivnostni razgovori nimajo še pečata uradne diplomatske pošte. Vsak vrbace pri prestolnih veseljih že živka o tem, kaj so se v kremelskih salonih pogovarjali. Zdržani glasniki uradnih stališč posameznih vlad so sicer še silno previdni glede ocene »sovjetske tihe diplomacije«. Toda številni drugi znaki kažejo, da so poslali v Bonnu in Berlinu pozorni bolj kakor kdajkoli. Celotno zahodnonemški vladni predstavnik za tisk je izjavil, da je vsebinsko stališče do Berlina

ni, da so takšen načrt omogočile zahodne države. Vsa ta ugibanja so za sedaj še preveč preuranjena in za ureditev berlinske krize tuji skrajno nebištevna.

V čem je novost novega sovjetskega načrta? V podrobnostih mnogo stvari sicer ni še razčlenjen, toda premik je nastal v tem, da Sovjetska zveza več ne vztraja na priznanju Vzhodne Nemčije de iure in de facto od zahodnih držav, pač pa se zadovoljuje z obvezo, da bodo zahodne države spoštovale njeno

suverenost. Razen tega predlagajo, da bi mirovno pogodbo podpisali pozneje, ko bi skrbno pripravili vse potrebno. Vražajo pa še naprej, da je treba berlinsko vprašanje urediti čimprej. S temi spremembami so se sovjetska stališča precej približala zahodnim izhodiščem in je z njimi nakazana možnost skorajšnjega napredka v berlinskem vprašanju.

Šola izven šole

(Nadaljevanje s 1. strani)

ževanje te šole sloni v glavnem na proračunu te občine. Prav tako ima ta občina posebno šolo za defektno mladino v Kamni gorici. Tam je 60 učencev, a samo dva iz te občine. Toda vzdrževanje te šole sloni prav tako na občinskem proračunu in iz nekaterih občin, ki imajo tam te otroke, so se celo zgražali, češ, kako da se v Radovljici sploh upajo pošiljati račune in prošnje za prispevke. Podobne primere so povedali tudi iz drugih občin. Najbolj pa so se navzoči čudili primeru v Kranju, ki po oceni tega sestanka prav tako sodi v sklop nerešenih vprašanj, in to zaradi neurejenega financiranja šol. V Kranju je bila že pred vojno znana Tekstilna šola, ki je v zadnjih letih dobila še večji pomen.

Toda to jesen je nekatere iznenadila novica, da so v tovarni Tekstilindus organizirali še svojo šolo za tekstilne mojstre, češ da Tekstilna šola ne bi mogla zadostiti njihovim potrebam oziroma da ta šola ne vzgaja takega kadra, kot ga oni potrebujejo.

Ko smo o tem vprašali v samem podjetju, so to ugotovitev potrdili. Povedali so, da so od prej dvoletno šolo za tekstilne

mojstre, ki jo obiskuje 31 kandidatov. Predavatelje so si zagotovili iz vrst lastnega kolektiva. Skupni stroški za dveletni pouk so predvideni za približno dva milijona osemsto tisoč dinarjev. Kandidati imajo tedensko štirikrat po štiri ure predavanj oziroma učenja izven delovnega časa.

Šola je torej res nastala izven znane šole, in sicer zato, kot pravijo ustanovitelji, ker bodo edino tako v kratkem času in mnogo lažje prišli do takih mojstrov, kot so jim potrebni. Torej prav tisto, kar so ugotavljali na OSS — šola, ki ni direktno ekonomsko odvisna od interesov, v tem primeru od tekstilne industrije, ne vsiljuje dovolj svojega programa.

O vseh teh in o drugih vprašanjih šolstva so že marsikje govorili na zborih volivcev, na raznih sestankih in konferencah. O tem bodo prav gotovo morali še veliko razpravljati državljani v raznih institucijah. Svoj delež k reševanju posameznih težav bodo prav gotovo dali tudi posamezniki, ki se neposredno ukvarjajo s temi stvarmi, kar bo samo pomagalo šolam, da bodo dohitele in našle svoje mesto v hitrem vzponu našega vsestranskega razvoja. — K. Makuc

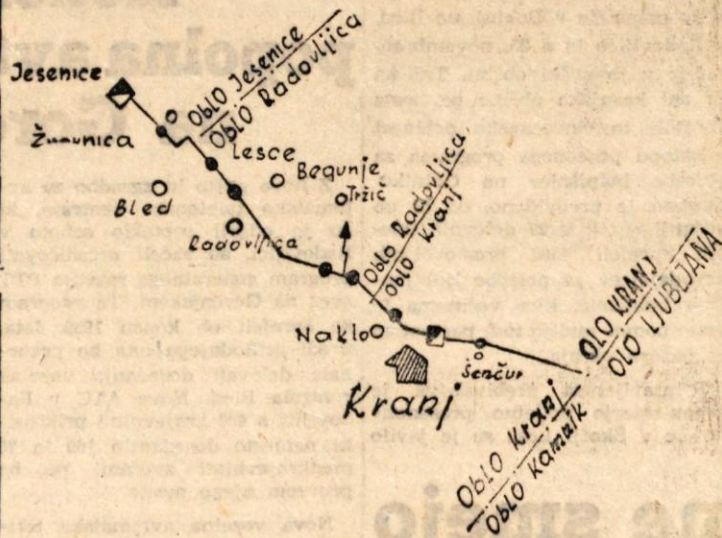
Zelo skrbne priprave

(Nadaljevanje s 1. strani)

ske mladine pri JLA, obiski pripadnikov JLA v delovnih kolektivih itd. V počastitev Dneva JLA bo v Kranju tudi kar se da skrbno pripravljena akademija. V naslednjih dneh se bodo sestale posamezne komisije, ki bodo dokončno pretrsele načrt pripravljanja, da bi se tako res vse brezhibno odvijalo. Prav bi bilo, če bi tudi ostali državljani, delovni kolektivi, šole in drugi skušali v največji meri prispevati svoj delež.

Žalna svečanost

Kovor (B. F.) — V nedeljo je bila tu večja žalna svečanost ob odkritju spominke plošče na grobišču talcev za pokopališčem v Koverju. Žalne svečanosti so se udeležili številni domačini, okoličani ter svojci žrtev okupatorjevega terorja. Ob odkritju tretjega spomenika v Koverju, ki kar gre vse priznanje Krajevni organizaciji ZB, je govoril predsednik KO ZB Ludvik Aljančič. Razen tega so na svečanosti recitacijami sodelovali tamkajšnji učenci osemletke, godba na pihalu in pevski zbor »Svoboda« iz Trčica.

Gornja skica nam kaže načrt za gradnjo plinovoda do Jesenice o čemer smo že pisali. V občinskih okvirih oziroma v območju potrošniških skupnosti bodo morali čimprej izdelati še načrte odveznih postaj oziroma odcepnih plinovodov do tovarn in stanovanjskih naselij

Jeseničani za Dan republike

Jesenice (M. Z.) — Na Jesenicah se že z vso vnemo pripravljajo na praznovanje letošnjega 29. novembra — Dneva republike. Osrednjo proslavo bodo organizirali v novi halli predelovalnih obratov Zelenarne, katere se bo poleg delavcev iz železarne, udeležil lahko

sleherni Jeseničan. O pomenu praznika in gospodarskih uspehih komunne bo tu govoril podpredsednik Občinskega odbora SZDL Jesenice, Vinko Koprivc. Pripravili bodo tudi zelo kvaliteten kulturni spored.

Razen osrednje proslave, bodo

krajevni odbori SZDL organizirali tudi proslave v počastitev Dneva republike v Ratech, Kranjski gori, Hrušici, Blejski Dobravi, Zirovnici in drugih večjih krajih jeseniške občine. Ob tej priložnosti bodo imeli vsi krajevni odbori svečane seje, prav tako pa bodo tudi po drugih jeseniških delovnih kolektivih organizirali proslave.

Za Dan republike bodo podelili delavcem tudi odlikovanja za delovne uspehe na gospodarskem, kulturnem in političnem področju. Ta veliki jugoslovanski praznik bodo Jeseničani združili z otvoritvijo nekaterih novih objektov. Med njimi je tudi pomembna cesta na Plavžu, motel v Kranjski gori in poslopje krajevnega odbora v Mojetranju.

Letošnji Dan republike bodo svečano proslavili tudi po vseh jeseniških šolah, še zlasti na tistih, na katerih bodo cicibane sprejeli v pionirsko in pionirje v mladinsko organizacijo.

GLAS
v vsako hišo

Izberite najboljšo športnike Gorenjske

ANKETIRANCI, KI BODO S SVOJIMI PREDLOGI DESETORICE NAJBOLJŠIH ŠPORTNIKOV GORENJSKE NAJBOLJŠE KONČNEMU REZULTATU NAŠE ANKETE, BODO PREJELI NASLEDNJE NAGRADE:

1. NAGRADA 3000 DINARJEV.
2. IN 3. NAGRADA PO 1000 DINARJEV.
4. DO 6. NAGRADA PO 500 DINARJEV.

MED NAGRAJENCI BOMO UPOŠTEVALI VSE TIŠTE, KI BODO DO 22. NOVEMBRA POSLALI NA UREDNIŠTVO »GLASA« PREDLOGE ZA 10 NAJBOLJŠIH ŠPORTNIKOV GORENJSKE. — RAZEN OMENJENIH NAGRAD JE UREDNIŠTVO PRIPRAVILO TUDI PREHODNI POKAL, KI GABO OB PRAZNOVANJU DNEVA REPUBLIKE PREJEL NAJBOLJŠI ŠPORTNIK GORENJSKE.

Uredništvo

Ob tednu varnosti

Upoštevanje varnostnih predpisov dolžnost vseh zaposlenih

Naša socialistična družba poveča veliko skrb človekovemu življenju, zdravju in delovni sposobnosti. To se med drugim kaže tudi v naši delovni zakonodaji in nadzorstvu nad izvrševanjem teh predpisov.

Eno izmed temeljnih načel zakona o delovnih razmerjih je varstvo oseb v delovnem razmerju. Da se varuje življenje in zdravje delavcev pred poškodbami na delu ter pred poklicnimi in drugimi boleznimi, se izvaja higiensko in tehnično varstvo, ki ga določajo zakon o delovnih razmerjih in drugi predpisi. Higiensko-tehnična zaščita pri delu obsega vse mere in sredstva, s katerimi se zaščitijo delavci pri delu. Zakon o delovnih razmerjih določa dolžnosti gospodarskih organizacij in delavcev za pravilno in dosledno izvajanje teh predpisov ter spoštovanje vseh varstvenih ukrepov. Ukrepi in sredstva za higiensko in tehnično varstvo so številni. Zakon o de-

lovnih razmerjih poudarja zlasti varstvene ukrepe in sredstva, ki pridejo v poštev pri postavitvi, ureditvi in ohranitvi tovarniških stavb in delavnic, varstvene ukrepe z zračenjem in razsvetljavo delovnih prostorov in posameznih delovnih mest. To varstvo obsega tudi ureditev in vzdrževanje pogonskih strojev, priprav in naprav, varstvenih naprav pri strojih in drugih delovnih sredstvih pa tudi zavarovanje pred električnim tokom, eksplozijami, požari, škodljivimi plini, prahom, ropotom, vibracijo, radioaktivnimi in drugimi nevarnimi snovmi itd.

Organizacije so stalno odgovorne za izvajanje predpisov o higieni in tehnični varstvu pri delu, ki jih določajo ustrezni predpisi in tudi splošno priznana pravila o varstvu življenja in zdravja zaposlenih ljudi. To pomeni, da se opustitev splošno priznane zaščitne mere ne more opraviti, da njena uporaba ni posebej predpisana. Ljudje, ki v

gospodarskih organizacijah kršijo te predpise so zanj disciplinarno, materialno ali kazensko odgovorni. Tako predstavljajo opustitev ukrepov za varnost delavcev ali premajhna skrb za take ukrepe ter nespoštovanje ukrepov za higiensko in tehnično varstvo pri delu hujšo kršitev delovne discipline. V poglavju kaznivih dejanj zoper delovno razmerje v kazenskem zakoniku imamo posebno kaznivo dejanje — opustitev higienskih in tehničnih varstvenih ukrepov pri delu, ki ga zakrivi odgovorna oseba v rudniku, tovarni, delavnici ali na kakšnem drugem delovnem kraju, ki se zavestno ne drži predpisov o higienskih in tehničnih varstvenih ukrepih, čeprav ve, da zaradi tega lahko pride v nevarnost življenje ali zdravje delavcev. — V primeru konkretne nevarnosti za življenje ljudi ali celo, če bi prišlo do posledic, kot so smrt ali hude telesne poškodbe, pa kakor tudi zakonik obravnava kot

težje primere. Zato so predpisane tudi oostreje kazni.

Kljub vsemu temu pa se še vedno dogajajo primeri, ko se posamezni odgovorni ljudje v gospodarskih organizacijah ne ravnaajo po predpisih higiensko-tehnične varstva. Ne skrbijo za izvrševanje predpisov, s katerimi se zagotavlja varnost pri delu. Naj navedemo samo nekaj primerov. Tako je neka predelavca — torej odgovoren človek v neki gospodarski organizaciji — dopustil podrejeni delavci delati na stiskalnici z nožnim vklpom. — Stiskalnica ni imela varnostnih naprav, ki bi branile, da njena roka ne bi prišla pod nož. To jasno predpisuje določilo splošnega pravilnika o higienskih in tehničnih varnostnih ukrepih pri delu. Med delom je tej delavki stiskalnica zgrabila levo roko in je ob tej priliki dobila hude telesne poškodbe. Ali drugi primer: pri montiranju oostrejša na neko poslopje ni delodajca dal napraviti delovni pod tako, da bi se plohi prilagali drug drugemu — kljub zelo točnim predpisom o higienskih in tehničnih varnostnih ukrepih v gradbeništvu. Med delom je neki tesar padel skozi redek pod na betonska tla in se tako hudo poškodoval, da je umrl.

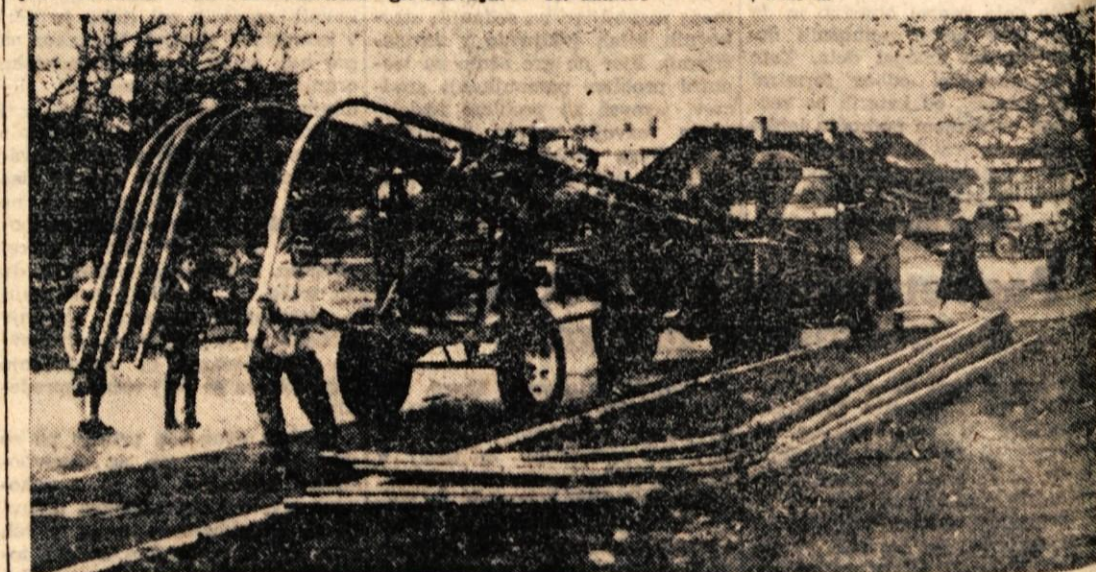
Zakon o delovnih razmerjih jasno določa, da se k življenjsko nevarnemu delu sme razporediti samo dva delavca, ki izpolnjujejo predpisane posebne pogoje za opravljanje takega dela. Kljub temu določilo pa sta dve odgovorni osebi v neki gospodarski organizaciji dopustili delo z eksplozivom delavcem, ki zanj niso imeli strokovnih kvalifikacij. Pri tem je dvema delavcema, ki sta pripravila dve mini za razstrelitev — zaradi nepravilnega postopka pri vžiganju vžigalnih vrvi — ena od min eksplodirala. Pri tem je dobil eden od delavcev hude telesne poškodbe.

Podobnih primerov je še več. Omniti je še treba, da ima delavec pravico odkloniti delo na delovnem mestu, na katerem mu grozi očitna ali neposredna življenjska nevarnost. Za ves ta čas, ko ne dela, ima pravico do osebnega dohodka, dokler se ne izvede higiensko-tehničnih varnostnih ukrepov oziroma dokler ni razporejen na drugo delovno mesto — ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi.

Pomembno je tudi določilo, da mora odgovorna oseba delavca, ko nastopi delo, seznaniti z nevarnostmi in drugimi škodljivimi pojavi v zvezi z njegovim delom, ga seznaniti z varstvenimi ukrepi

in ga med delom tudi nanje opozarjati. Kljub temu določilo je bila v neki gospodarski organizaciji postavljena na delo k stroju neka delavka ne da bi bila obveščena oziroma poučena o vseh nevarnostih pri stroju. Že prvi dan je prišlo do nezgode — delavki je odtrgalo roko v zapestju.

Primerov kršitve ustreznih higiensko-tehničnih predpisov, ki so jih zakrivilli odgovorni ljudje v gospodarskih organizacijah, je še vedno dovolj. Treba je pripomniti, da je razen disciplinske, kazenske in materialne odgovornosti tu podana tudi moralna odgovornost ljudi, ki skrbijo za varnost delavcev pri delu. Vodilni ljudje so dolžni, da podrejene delavce stalno opozarjajo na varnostne ukrepe, da jih z njimi seznanjajo in podobno. Na drugi strani pa se seveda morajo tudi delavci držati predpisanih ukrepov splošno znanih pravil higiensko-tehnične varstva predpisov, ki se nanašajo na splošno varnost pri delu. Teh predpisov se morajo držati, če ne jih lahko zaradi disciplinske ali pa celotne odgovornosti upoštevajo. Z upravnomo-kazensko odgovornostjo bi obojestranski upoštevanje higiensko-tehnične varstva se bo brez dvoma zmanjšalo število obratnih nezd in se bo utrdila varnost vseh zaposlenih pri delu.

Na novi cesti, ki povezuje novi most čez Kokro v Kranju z naseljem Planino, se bo tema v večernih urah kmalu umaknila nočni luči neonske razsvetljave. Na sliki: vzdolž ceste bodo postavili električne drogeve, ki so jih tjakaj pripeljali te dni

mali oglasi

Malih oglasov, ki niso plačani vnaprej, ne objavljamo. Vsaka beseda velja: preklic in čestitke po 50 din, ostalo po 30 din. Osmrtice v okvirju 5000 din, brez okvirja 3000 din. Naročniki imajo po-pust

prodam

Prodajam gasperček in železno peko s cevmi. Naslov v oglašnem oddelku 4362

Prodajam avto »Opel Record« 56. Naslov v oglašnem oddelku 4391

Brzoparilnik, rabljen, 100-litrski, prodam. Sturm, Podgora 3, Gor. vas nad Sk. Loko 4431

Poceni prodajam vprežno sanj. Franc Potočnik, Bukovica 24, Selca 4433

Prodajam dobro ohranjen Fiat 600. Naslov v oglašnem oddelku 4444

Prodajam dve plemenski svinji. Brezovica 3 4445

Prodajam 2 stan. hišo, 25 min. od železniške postaje Kranj. Naslov v oglašnem oddelku 4446

Prodajam vprežno kosilnico in kmetički mlin za predelavo vseh vrst žita. Naslov v oglašnem oddelku 4447

Prodajam dobro ohranjen klavir po ugodni ceni. Ogled vsak popoldan. Helena Dolinšek, Kopa-liška 14/d, Kranj 4448

Po zelo nizki ceni prodam bara-ko 4x4 m, primerno za garažo. Franc Sifrer, Kocjanova 12 (Kal-varija), Kranj 4449

Prodajam enostanovanjsko hišo z vrtno na Gorenjskem. Naslov v oglašnem oddelku 4450

Prodajam motor Saks 98 ccm za 20.000 din, komplet okvir za motor Ardie 120 ccm, 12 V Bošovo dina-mo za avto, Bas (berdo) in šivalni stroj »Minerva«. Naslov v oglaš-nem oddelku 4451

Ugodno prodajam osebni avto v voznem stanju. Poizve se na Miljah 12 4452

Prodajam otroški kombiniran vo-zilec. Zlato polje 5, Kranj 4453

Prodajam emaliran štedilnik znamke »Goran«. Marta Kokalj, Duplje 24 4454

Prodajam 2 rabljeni postelji z nočnimi omaričami in kuhinjsko kredenco. Naslov v oglašnem od-delku 4452

Prodajam plemenskega vola tež-kega 550 kg. Oševsek 49 4463

kupim

Zazidljivo parcelo do 200 m² v Kranju, kupim. Naslov v oglaš-nem oddelku 4455

Kupim mahovito stelo ali sla-mo - 1000 kg. Ponudbe oddati v oglašni oddelku 4456

Kupim rabljen šivalni stroj »Singer«. Naslov v oglašnem od-delku 4457

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

Puck že drsi po ledu

Na letošnjo otvoritev hokejske sezone na Jesenicah, ki je bila pretekli teden z mednarodno tekmo Jesenice : Davos, so čakali Jeseničani že zelo nestrpno. Ker so bili domači hokejisti na osem-dnevnem treningu na Bavarskem in ker so v tujini igrali dve tek-mi, prvo z Miesbachom (6:5) in drugo s KAC v Celovcu (3:11), je sleherni računal na dobro vigranost in kondicijo jeseniških fan-tov. To je tudi potrdila otvoritve-na tekma, ko so domačini pre-magali odlično švicarsko moštvo s 3:2. Pripravljenost za letošnjo hokejsko sezono, pa niso pokazali samo hokejisti, marveč tudi pod-jetje za vzdrževanje športnih na-prav in objektov. Podjetje je po-

pravilo tribune, na novo uredilo prihode, obnovilo in dopolnilo raz-svetljavo in skratka dokazalo iz-redno vestnost pri urejevanju umetnega drsališča. Sleherni gle-dalec občuti na novo red, kar je nujno pri več tisočglavih gledal-cih tekem. Domači in tuji hoke-jisti pa so še posebej zadovoljni z novimi garderobami.

Drevi bodo jeseniški hokejisti nastopili proti KAC iz Celovca. Obeta se zanimiva tekma. Na-daljnji program letošnje hokejske sezone pa zajema na Jesenicah gostovanje dveh finskih moštev, dveh ekip iz Zahodne Nemčije, dveh iz Švice in eno iz Poljske. Program obsega tudi tekmo re-prezentanc Hrvatske in Slovenije

ter razne tekme z jugoslovanski-mi klubi. Vsa ta srečanja bodo precejšnjega pomena za dvig kva-litete jeseniškega in jugoslovans-kega hokeja. Ob koncu naj za-pišemo še oceno Slovenskega vestnika iz Celovca z zadnje tek-me med Jesenicami in KAC.

»Nepriistranski gledalec je mo-ral vsekakor ugotoviti, da so imeli Jeseničani bistveno več od-igre kot Celovčani in končni re-zultat gotovo ni merilo za trenut-no moč enega in drugega moštva. Predvsem pa imajo Jeseničani ve-liko prednost: nastopajo brezino-zemskih »umetnikov«. Ta pot je nedvomno pravilna, zakaj le ama-ter je pravi športnik.«

Tekmovanje v rokometu med šolama iz Poljan in Železnikov

Kdo je in kdo ni športnik z Gorenjske

Naša anketa »Izberite najboljše športnike z Gorenjske« je že marsikoga, ki je začel pripravljati deseterico najboljših, pripeljala do najrazličnejšega razmišljanja, ker je naletel na nekatere probleme, ki jih ni znal takoj rešiti. Mnogi so začeli premišlje-vati: Jože Slihar... je Gorenjec, ni Gorenjec... Kaj je torej sve-tovni rekorder iz Sebenj pri Tr-žiču? Oboje: ker je rojen na Go-renjskem, je Gorenjec, ker pa je član ljubljanskega smučarskega kluba »Enotnost« - ni Gorenjec! Skakalec Joža pa ni osemleten primer. Se precej je reprezentan-tov, pa tudi državnih rekorderjev, ki so rojeni na Gorenjskem, a so se morali zaradi svojih sposobno-sti uvrstiti v vrste klubov izven Gorenjske, kjer imajo vsaj pri-bližne pogoje za redno treniranje in tekmovalno, česar jim v našem okraju nismo uspeli zagotoviti. Naj omenim samo nekaj znanih imen iz tega spiska: Jeseničan Oblak - orodni telovadelec - na-stopa za ljubljansko društvo, Kranjčan Leon Pintar - motorist - za TOMOS iz Kopra, atleta Hafner (Skofja Loka) in Stros (Naklo) za atletski klub Ljublja-na... In končno - ali sploh vemo za vse vrhunske športnike širom po domovini, med katerimi so še številni rojaki z Gorenjske.

Ne gre za to, da bi šli mimo teh kvalitet omenjenih športni-kov, vendar je predlog uredni-štva, da naj anketiranci »Izberite najboljše športnike Gorenjske« v svojih desetericah upoštevajo le tiste vrhunske športnike, ki tek-mujejo za društva ali klube z Gorenjske. Zaradi tega se repre-zentantom in rekorderjem prav-gotovo ne bomo zamerili, v ne-prijetnem položaju pa se bodo znašli tisti, ki so se doslej športa in telesne vzgoje sploh lotevali s premalo prizadetosti.

B. Fajon

POTUJOČA KNJIGARNA ZALOŽBE MLADINSKA KNJIGA BO OBISKALA

15. novembra 1961 - Jesenice (Železarna)

16. novembra 1961 - Begunje in Lesce

17. novembra 1961 - Bled in Bohinj

NE POZABITE IN IZKORISTITE IZREDNO PRI-LOŽNOSTI

Žalostni sporočajo, da nas je v 82. letu starosti za vedno zapustil naš skrbni oče, stari oče, brat, stric in tast

JANEZ SIFRER, Bonceljnov oče

V domačo zemljo, ki jo je tako ljubil, ga bomo položili v sredo 15. novembra 1961 ob 15.30.

Zabnica, Kranj, Jesenice, Skofja Loka

Žalujejo: sinovi France, Mirko, Ludvik in Jože z družinami, hči Ana z družino in ostalo sorodstvo

Ob bridki izgubi sporočamo vsem znancem in sorodnikom, da nas je za vedno zapustil dragi mož, brat, stari ata in tast

RUDI COTMAN

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 16. novembra 1961 ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčurju. Kranj, dne 14. novembra 1961

Žalujejo: žena, otroci, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

Ob bridki izgubi sporočamo vsem znancem in sorodnikom, da nas je za vedno zapustil dragi mož, brat, stari ata in tast

RUDI COTMAN

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 16. novembra 1961 ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčurju. Kranj, dne 14. novembra 1961

Žalujejo: žena, otroci, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

Ob bridki izgubi sporočamo vsem znancem in sorodnikom, da nas je za vedno zapustil dragi mož, brat, stari ata in tast

RUDI COTMAN

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 16. novembra 1961 ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčurju. Kranj, dne 14. novembra 1961

Žalujejo: žena, otroci, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

Ob bridki izgubi sporočamo vsem znancem in sorodnikom, da nas je za vedno zapustil dragi mož, brat, stari ata in tast

RUDI COTMAN

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 16. novembra 1961 ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčurju. Kranj, dne 14. novembra 1961

Žalujejo: žena, otroci, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

Ob bridki izgubi sporočamo vsem znancem in sorodnikom, da nas je za vedno zapustil dragi mož, brat, stari ata in tast

RUDI COTMAN

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 16. novembra 1961 ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčurju. Kranj, dne 14. novembra 1961

Žalujejo: žena, otroci, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

Ob bridki izgubi sporočamo vsem znancem in sorodnikom, da nas je za vedno zapustil dragi mož, brat, stari ata in tast

RUDI COTMAN

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 16. novembra 1961 ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčurju. Kranj, dne 14. novembra 1961

Žalujejo: žena, otroci, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

Ob bridki izgubi sporočamo vsem znancem in sorodnikom, da nas je za vedno zapustil dragi mož, brat, stari ata in tast

RUDI COTMAN

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 16. novembra 1961 ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčurju. Kranj, dne 14. novembra 1961

Žalujejo: žena, otroci, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

Ob bridki izgubi sporočamo vsem znancem in sorodnikom, da nas je za vedno zapustil dragi mož, brat, stari ata in tast

RUDI COTMAN

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 16. novembra 1961 ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčurju. Kranj, dne 14. novembra 1961

Žalujejo: žena, otroci, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

Ob bridki izgubi sporočamo vsem znancem in sorodnikom, da nas je za vedno zapustil dragi mož, brat, stari ata in tast

RUDI COTMAN

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 16. novembra 1961 ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčurju. Kranj, dne 14. novembra 1961

Žalujejo: žena, otroci, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

Ob bridki izgubi sporočamo vsem znancem in sorodnikom, da nas je za vedno zapustil dragi mož, brat, stari ata in tast

RUDI COTMAN

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 16. novembra 1961 ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčurju. Kranj, dne 14. novembra 1961

Žalujejo: žena, otroci, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

Ob bridki izgubi sporočamo vsem znancem in sorodnikom, da nas je za vedno zapustil dragi mož, brat, stari ata in tast

RUDI COTMAN

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 16. novembra 1961 ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčurju. Kranj, dne 14. novembra 1961

Žalujejo: žena, otroci, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

Ob bridki izgubi sporočamo vsem znancem in sorodnikom, da nas je za vedno zapustil dragi mož, brat, stari ata in tast

RUDI COTMAN

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 16. novembra 1961 ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčurju. Kranj, dne 14. novembra 1961

Žalujejo: žena, otroci, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

Ob bridki izgubi sporočamo vsem znancem in sorodnikom, da nas je za vedno zapustil dragi mož, brat, stari ata in tast

RUDI COTMAN

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 16. novembra 1961 ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčurju. Kranj, dne 14. novembra 1961

Žalujejo: žena, otroci, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

ostalo

Oddam garažo v najem. Naslov v oglašnem oddelku 4375

Cenjenim strankam sporočam, da sem preselil mizarstvo delavnico iz Skofješke 7 v Trojarjevo 9 (Kalvarija). Se nadalje priporo-čam. Andrej Ogris 4416

»Izolirka« Ljubljana - Moste sprejme takoj šoferja za tovorni avto v obratu na Jesenicah. Po-nudbe sprejema vodstvo obrata »Izolirka« Jesenice 4435

Pozor! 100.000 din dobi, kdor preskrbi oz. odstopi stari upoko-jenki sobo in kuhinjo v pritličju. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »V Kranju« 4441

Iščem pošteno in zvesto dekle, ki dela v tovarni na 2 izmeni. Nu-dim oskrbo. Naslov v oglašnem oddelku 4458

Iščem hišno pomočnico, staro od 45 do 55 let. Stanovanje in hrana v hiši in bolniško zavarovanje. Antonija Kavčič, Zasavska 26, Kranj 4459

Preklicujem avtobusno mesečno vozovnico Trata - Kranj na ime Franca Deželak 4460

Preklicujem mesečno vozovnico Kranj-Moše na ime Franc Mo-hor 4461

NESREČE

ZARADI SPOLZKE CESTE

V soboto, 11. novembra ob 12.50, je prišlo na cesti I. reda, ki vodi proti Kranjski gori, do prometne nesreče, ki pa k sreči ni terjala hujših posledic. - Ko je tovor-njak, ki ga je upravljal Branko Zaharija iz Cavelj (reški kraj), pripeljal do občestnih kamnov 850-851, je pripeljal nasproti z osebnim avtomobilom Ivan Svi-gelj iz Kranjske gore. Ker pa je vozil bolj po sredini cestišča, ki na tem terenu ni najbolj pregled-no (in nazadnje tudi zaradi spolz-ke ceste), se srečanje ni dobro končalo. Osební avtomobil je za-neslo, tako da je zadel ob tovor-njak. Telesnih poškodb sicer ni bilo, materialna škoda pa znaša okrog 100 tisoč dinarjev.

SMRT ZARADI ALKOHOLA

Preteklo nedeljo se je iz gostil-ne »Ankele« v Podlublju vračal domov Ivan Dolinšek iz Podlju-belja. Ker je bil vinjen, je padel s cestišča v 4 m globoko strugo na skale potoka Mušenik in se hujše poškodoval. Zaradi tega se ni mogel rešiti iz deroče vode in utonil.

SPOLZKA CESTA - SOVRAŽNIK ŠOFERJEV

V soboto, 11. oktobra ob 10.20, je bila hujša prometna nesreča na cesti II. reda v Pristavi pri Trži-lu. Janez Ziblar iz Tržiča je pripel-jal z osebnim avtomobilom KR 50 - 85 iz Kranja in na ne-

pregledni cesti hotel prehitovati vprežni voz. Med prehitevanjem je opazil, da iz nasprotne strani prihaja motorist. Pritisnil je na zavore, zaradi česar ga je začelo zanašati po mokrem cestišču in je trčil v drevo na levi strani ceste, zaradi močnega udarca pa ga je spet vrglo na cesto. V tistem trenutku pa je v avtomobil z desne strani priletel motorist Milan Pelcen iz Kranja (KR 10 - 945) in zaradi udarca obležal hujše poško-dovan. Zivljenje mu je rešila čelada, s katero je napravil močno vboklino na avtomobilu. Janez Ziblar je bil laže poškodovan. - Škoda: na osebnem avtomobilu 400.000 dinarjev, na motorju pa 130.000 dinarjev.

Nepremišljeno prehitevanje nanepreglednem ovinku

PORAŽENI

Iz kopalnice so odšli v barako, kjer so dobili nove obleke. Obklekli so sveže perilo in sami sebi so se zdeli kakor otroci, ki so dobili nove obleke. Potem so dobili dobre uniforme, kakor ostali. Pri-stopil je Buchwald in dejal:

»Pri razporejanju v barake moramo paziti, da ostanemo skupaj.«

V novih uniformah so odšli na taboriščno cesto. Odpeljali so jih v barake. V barakah so stale po-stelje ena nad drugo; bile so železne z mehkiimi žimnicami.

»Clovek, tu bomo smrčali!« je dejal Grundmann. Legli so na žimnice, da bi jih preizkusili, in potem spet vstali.

Potem so se znova postavili pred barako in od-korakali v jedilnico. Ko so vstopili vanjo, so osupli obstali. Pred njimi so stale mize z belimi prtji. Za mizami je sijalo božično drevesce. Na mizi so stale cele gore pečiva, sadja, zelenjave, jaje in masla, vsega, po čemer so tako dolgo hrepeli.

»Vam nisem rekel - Amerika!« je dejal Grund-mann.

Za trenutek so obstali in potem planili po mizah. Pričeli so jesti.

»Ti...« je dejal čez nekaj časa Buchwald, »govoril sem z enim izmed starih. Dejal je, da mnogi med nami ne nosijo več grbov in da so nas ujeti v Ita-liji. Tamkajšnji ujetniki pa so po njegovem mnenju samo pribežniki.«

»Čemu?« je vprašal Guehler.

»Tako pač. V Tuniziji ni bilo več streliva in so se predali na zapoved, ker nobeden ni mogel več preko morja. V Italiji pa ni bilo takšnega povelja in bi se lahko izognili ujetništvu.«

»Bedarije, same bedarije,« je dejal Grundmann. Santo je molčal. Gledal je Guehlerja s toplimi očmi in se mu smehljaj.

»Oprimite se klobas,« je dejal, vzal svoj krožnik, šel tja, kjer so delili hrano, in se vrnil s tremi klobasami.

Potem je počasi dejal:

»Svetujem vam, bodite previdnejši, nima peme-na, da bi jih izživali. Kaže, da še vedno verjamejo v Hitlerjevo zmago.«

»Bedaki,« je dejal Buchwald.

Santo se je dobrodušno smejal. Vzel je klobaso in jo prek mize porinil Guehlerju v usta.

»Kaj praviš k temu?« je vprašal zatem.

»Vse skupaj mi ni nič,« je dejal Guehler. »Tu vonja po koncentracijskem taborišču. Poznaš te obraze? Taki so bili leta 1933. Fanaširani in sposobni vsega.«

»Pri tebi je vse črno, osrane,« je dejal Grund-mann.

K mizi je prišel Pips. Bil je kakor otrok.

»Kaj pravite k temu žrtju, ha?«

Santo je vstal in mu nekaj zašepetal na uho. Pips je glasno vprašal:

»Zakaj?«

»Bolje bo zate in za vse nas,« je dejal Santo. Santo je spet sedel. Pips, ki ga je Santo zaupljivo potrepljal po ramenu, je odšel tja, kjer so delili hrano.

»Kaj si mu rekel?« je vprašal Guehler.

»Kar tako,« je dejal Santo. »Naj zapre svoj gobec.«

Jedli so zrezke, ananas in pomaranče ter mazali debelo plast masla na kose belega kruha.

»Kje pa so pravzaprav Beizerke, Konz in ostali?« je vprašal Guehler.

»Na drugi strani,« je dejal Grundmann, »v prvem

bataljonu. Večina naših je v prvem bataljonu. Sko-raj sami smo v naši baraki.«

Skupaj so odšli nazaj v barako. Po strehah so se sprehajale luči žarometov s stražnih stolpov, ki so bili povsod okrog taborišča. Taboriščna cesta je bila mračna. Bila je poledenela in spodrsliiva. Njihova baraka je bila daleč proč, poleg velikih vrat v žični ograji, nedaleč od ameriškega povelj-stva.

»Tam so Poljaki, je dejal Grundmann in poka-zal na prve barake onstran ceste.

»Spet ločeno?« je vprašal Guehler.

»Da, prijavili so se kot Poljaki.«

V baraki so srečali Prohaska.

»Glej, glej,« je dejal Guehler, »od kod pa ti?«

»Nadzornik barake sam,« je dejal. »Samo začas-no, potem boste dobili narednika.«

»Kaže, da ne gre brez narednikov?«

»Ne,« je dejal Prohaska, »tukaj bo šlo spet vse lepo in veselo po čimh.«

Slekli so se in planili na postelje.

Skozi barako je prišel Prohaska in gledal, če leži vsak v svoji postelji.

»Takoj pride Američan, ki vas bo prečel.«

Ob deseti je ugasnila luč. Grundmann je ležal v postelji nad Guehlerjem. Dejal je:

»Clovek, srečen sem, da imamo slednjč mir.«

»In kako je s študijem?«

»Potrpi, tudi to bo prišlo.«

Skozi barako je prišel ameriški vojak. Stel je naglo in posvetil vsakemu v obraz z žepno svetilko. Glasno je štel.

»O kay,« je dejal Prohaski, ki je hodil za njim.

XX.

Prihodnjega dne je Guehler odšel z Grundman-nom skozi taborišče proti športnemu igrišču. Počasi sta hodila skozi razplet taboriščnih ulic in ogledo-vala barake. Bile so enonadstropne in zgrajene ne-posredno na zemlji. V vsaki baraki je bilo po pet-deset mož. S športnega igrišča sta videla celo tabo-rišče. Za dvojno žično ograjo je bilo nad sto barak.

Na športnem igrišču so stali ujetniki v modrih pla-skih in gledali nogometno igro. Počasi sta šla skozi njihove vrste. Spet sta občutila sovražne poglede, ki so jima sledili. Slišala sta, kako govorijo za njima: »Ta dva spadata mednje.« To je zvenelo pre-zirljivo in ponižujoče. Za trenutek sta se zaustavila za vrstami gledalcev in opazovala igro. Nekdo pred njima se je obrnil in dejal:

»Novica.«

Beseda je bila polna prezira in gnusobe.

»Nočem ostati tukaj,« je dejal Guehler.

»Pridi,« je dejal Grundmann, »pojdva nazaj.«

Nad oddaljeno ravnicjo je nizko viselo sivo nebo. Iz dimnikov barak je uhajal tenak, črn dim in se vlekel nizko nad strehami.

Po zraku je poplesovalo nekaj snežink.

»Zima prihaja,« je dejal Grundmann.

Stopala sta po taboriščni cesti.

Nasproti jima je prišel Buschmann.

»No,« je dejal, »kako ste se privadili?«

Ostro in nepremično ju je opazoval z malimi svetilni očmi.

»Ni kaj prida,« je dejal Grundmann, »vse je preveč novo.«

»Kaj, tukaj vama ne ugaša? Tukaj je imenitno. Zrljel Pa ta morala! Američani bodo odnešli, va-ma pravim.«

Guehler ni ničesar dejal. Pozorno je ogledoval Buschmannove krive noge, ki so tlele v velikih gumijastih škornjih.

»Gumijasti škornji so dobri,« je dejal Busch-mann zatem počasi in s poudarkom.

Grundmann ga je pogledal in se ironično na-smehnil.

»Čemu se tako podelano smejeta?« je vprašal Buschmann.

»Gumijasti škornji so ti nekoliko preveliki,« je dejal Grundmann.

»Ah, tako, da, zamenjaj jih moram.«

Zmajkalo jim je besed. Rokovala sta se z Busch-mannom in gledala za njim, ko se je na krivih nogah naglo oddaljeval proti športnemu igrišču.

Se o zborih volivcev v kranjski občini

Povsod enako - premalo učilnic

Pretekli teden smo prisluhnili zborom volivcev v Kranju, tokrat pa si oglejmo, kako so potekali zbori volivcev po nekaterih krajih kranjske občine. — Prva in ne preveč spodbudna ugotovitev, ki velja domala za vse kraje, kjer so bili zbori volivcev, je bila ta, da je bila udeležba na zborih, če jo primerjamo s številom volilnih upravičencev, zelo skromna. Ponekod ni presegla niti 10 odstotkov volivcev.

NAKLO — Tu so volivci znova izrazili staro željo: imeli bi radi popolno 8-letno šolo! V njihov prid govorijo več razlogov. Nakelška šola ima namreč samo 5 razredov, medtem ko morajo učenci 6., 7. in 8. razreda obiskovati pouk na dupljski 8-letki. Seveda pa je šolanje v drugem kraju zvezano z različnimi nevšečnostmi. Na vožnji z vlakom otroci po nepotrebnem izgubljajo čas, zaradi česar je morda tudi učenjski uspeh nekoliko slabši. Šolarjev, ki se vozijo v Dupljo je okrog 60.

Sicer pa tudi dupljska šola ni brez pomanjkljivosti. Čeprav je poslopje mlajšega datuma — zgrajeno je bilo kmalu po osvoboditvi — še zdaleč ne ustreza zahtevam reformiranega pouka. Oprema je silno slaba, telovadnice ni, niti ni primernih prostorov za tehnični pouk. In še več: poslopje je tudi brez vode. Pred časom je sicer imelo kapnico, odkar pa se je črpalka pokvarila, nimajo niti te. Vsekakor pa je talne vode v izobilju. Ob obilnejšem dežju zamaka celo kletne prostore. Vse to pa na silni prebivalci Nakla v zahtevo po novem šolskem poslopiju, ki naj bi ga postavili v Naklem.

PREDVOR — Volivci so poudarili, da postajajo šolske razmere spričo naraščajočega števila otrok bolj in bolj nevarne. Zategadelj so tudi zahtevo po gradnji novega šolskega poslopja postavili zelo odločno. Njihova želja je, da bi šolo pričeli graditi že naslednje leto. Težave pa so tudi s prosvetnimi delavci. Zaradi pomanjkanja stanovanj se morajo nekateri voziti celo iz Kranja. Kaže pa, da bo ta problem v bližnji prihodnosti rešen. Vprašanje nove šole pa bo vendarle ostalo odprto.

Volivci so ob tej priložnosti tudi izrazili željo, da bi se v bližnji prihodnosti rešilo vprašanje nove šole pa bo vendarle ostalo odprto.

Kranjski GLAS

pretehtali razne možnosti za ugotovitev otroškega vrta. Mnogo zaposlene žene so namreč v stiski, saj ne vedo, kam s svojimi otroki v času, ko so v službi. Poru uspelo to željo volivcev z majhno določbo je, da bo krajevni odbor prizadevanost uresničiti.

CERKLJE — Na tukajšnji zbor volivcev so prišli prebivalci z območja Cerklj, Pšenične police in Vasce. Zbor je zabeležil le 39 volivcev, čeprav je volilnih upravičencev okrog 600. Taka mlačnost pa seveda zasluzi vso grajo. Kaže, da se mnogi volivci kar nočejo sprijazniti z resnico, da je moč na teh zborih izgladiti in rešiti mnoge probleme, ki so sicer povod za najrazličnejše govore in očitke.

Tudi tu trčimo ob problem, ki tare Nakelčane in Predvdorčane. Šolsko poslopje je bolj ali manj odslužilo. Zgrajba je stara 100 let in ni več kos današnjim potrebam. Tudi tu so volivci izrazili željo po novi šoli. Ker pa je na vrsti gradnja šole v Senčurju, kjer je stiska še posebno očitna, bodo morali počakati še nekaj let. Da pa bi stisko v Cerkljah vsaj malo omilili, bodo prosili ObLO Kranj za nakup opreme vsaj za dva razreda.

SENCUR — Tudi v Senčurju je bila udeležba na zboru volivcev

zelo skromna. Teh je bilo le 90, medtem ko je volilnih upravičencev preko 1000. Podoba je, kot da si ljudje v Senčurju mislijo, kaj bi hodili na zbor volivcev, ko pa bomo prihodno pomlad začeli graditi novo šolo! Kaj pa ostali problemi v zvezi s šolstvom? Tudi teh ni malo. Huda težava, ki tare tamkajšnje prosvetne delav-

Prej ali kaj se bodo morali lotiti gradnje stanovanjskega bloka.

OLSEVK — Tu pa je zbor volivcev razpravljajal predvsem o pomanjkanju stanovanj za prosvetne delavce. Že nekaj let razmišljajo, kako bi postavili stanovanjski blok. Nekateri se zavzemajo za to, da bi postavili blok v bližini šole, drugi pa menijo, da bi postavili poslopje na temeljih kulturnega doma. Ta je že odslužil svojemu namenu, razen tega pa bi material lahko porabili za novogradnjo. Vaščani so pripravljani pomagati pri gradnji z materialom in prostovoljnimi delom. V spodnjih prostorih pa bi bila trgovina, ki je zdaj v vasi nimajo, pa klubska dvorana, kjer bi se lahko zbirali ob raznih priložnostih. Vse kaže, da bodo z gradnjo začeli že prihodno pomlad.

S. S.

Se pet podjetij brez predlogov

SEDEM GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ V TRŽISKI KOMUNI JE ŽE SPREJELO NOVE PRAVILNIKE O DELITVI CD IN OD, SKORAJ VSI KOLEKTIVI PA ŽE RAZPRAVLJAJO O PRIPRAVLJENIH OSNUTKIH

Aktivnost delovnih kolektivov, samoupravnih organov in vseh tistih, ki so zainteresirani za dobro

sestavljene nove pravilnike o delitvi CD in OD, predvsem pa ObSS Tržič, je bila v zadnjem času na območju celotne komunice živahna. Rezultat tega je tudi ta, da je sedem gospodarskih

še ni razpravljajal Svet za delo ali merjem v korist skladov. Razen zbor proizvajalcev pri ObLO Tržič, že lahko zapišemo, da so delovni kolektivi, ki so že sprejeli nove pravilnike, povečali razmer-

Tržiški VESTNIK

organizacij je sprejelo nove pravilnike o delitvi CD in OD, tri najet podjetji ima pravilnike že skoraj izdelane, le pet manjših gospodarskih organizacij še nima pripravljene dokončne dokumentacije in osnutkov pravilnikov, čeprav ima analize že izdelane. Med temi pa so v večini manjša gostišča, okoli katerih so prav v tem času v Tržiču razprave, da naj bi se v letu 1962 združila v eno podjetje. Ker je o tej zadevi razpravljajal in sklepal Občinski ljudski odbor že na včerajšnji seji, ne bi pričakovali nikakršnih ovir, da ne bi vse gospodarske organizacije do predvidenega roka sprejele novih pravilnikov.

Ceprav o sprejetih pravilnikih

GOSTOVANJE

MG IZ LJUBLJANE

Tržič (B. F.) — Za ljubitelje gledališča, teh je v Tržiču precej, je bil pretekli petek posebno doživljaj. Obiskal jih je namreč kolektiv Mestnega gledališča iz Ljubljane, ki je na odru tamkajšnjega Kulturnega doma uprizoril komedijo L. Stevensa »Zakonski vrtljak«. Na obeh predstavah, popoldanski in večerni, so se številni gledalci prijetno razvedrili, za kar so dali ljubljanskim gledališčnikom navdušeno priznanje, seveda z željo, da bi jih kmalu spet obiskali.

je med skladi in osebnimi dohodki v primerjavi z dosedanjim raztegi ti kolektivi na osnovi rezultatov po tretjem tromesečju letos ugotavljajo, da je novi gospodarski sistem za njihovo poslovanje ugodnejši, kot je bil prejšnji. Razumljivo pa je in tudi edino pravilno, čeprav je nekaterim gospodarskim organizacijam z manj sposobnim kadrom pri sestavljanju novih pravilnikov pomagala posebna skupina strokovnjakov iz Kluba gospodarstvenikov, da podjetja doslej niso posnemala pravilnikov eno od drugega, temveč pravilnike izdelala ali pripravila predloge na osnovi lastnega gospodarjenja in organizacije dela.

B. Fajon

ZLATA POROKA V KRANJU

Kranj (R. C.) — Preteklo soboto je kronika ObLO Kranj zabeležila še eno zlato poroko. Sklenila sta jo Jože in Marija Umnik iz Suhe pri Predosljah. Jubilar je star 79 let, njegova žena pa 72 let. Njuna otroška leta niso bila najbolj rožnata, pa tudi pozneje, ko sta se poročila, sta se borila s kopico težav. Imela sta 4 otroke. Skupaj z njimi sta jubilarita med narodnoosvobodilno borbo dala svoj prispevek osvoboditvi. Zaradi poštenosti in naprednih misli sta med domačini zelo priljubljena.

Ob zlati poroki sta jima zastopnika ObLO Kranj podpredsednik Lojze Založnik in Kati Bajt izročila darila in jim zaželela še mnogo let zadovoljnega skupnega življenja. Stevilnim čestitkam se pridružuje tudi uredništvo našega lista.

BELEŽKA

PRIMER VREDEN GRAJE

Predvdor (S. S.) — Primerilo se je pretekli teden na tukajšnjem zboru volivcev. Razen šolstva so se ob tej priložnosti lotili še nekaterih stvari, med drugim ceste, ki vodi iz Predvdora proti Bašlju. Ker je zelo ozka, in razen tega precej obremenjena, je nujno potrebna temeljitega popravila. Denar za popravilo bi morali dobiti iz raznih virov, predvsem pa naj bi ga prispevali koristniki te poti. To je med drugimi tudi KZ Kočna - Predvdor. Ko pa so na zboru volivcev hoteli slišati še mnenje zastopnika te zadruge, so ugotovili, da se ta zbor sploh ni udeležil. Tako je vprašanje to poti ostalo nerešeno.

Ob tej ugotovitvi se lahko vprašamo: Mar ni v vsej zadruzi nikogar, ki bi ga zanimali problemi domačega kraja?

Prelomnica za gostinstvo

Tržič, 14. novembra (B. F.) — Za danes, ob 17. uri, je bila sklicana seja obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Tržič. Najpomembnejša točka dnevnega reda, o kateri sta razpravljala na ločenih sejah, je bila razprava in sklepanje o reorganizaciji gostinstva na območju tržiške komunice. Razen tega so odborniki razpravljali še o sprejetju odločbe o ustanovitvi samostojnega zavarovalnega zavoda za Tržič in o nekaterih imenovanjih.

Priprave za novoletno jelko

Tržič (B. F.) — Na iniciativu ObLO SZDL bo danes v Tržiču posvet, kako naj bi na območju tržiške komunice praznovali dneve ob Novem letu. Na posvet so bili povabljeni predstavniki Društva prijateljev mladine, Občinske zveze Svobod in gospodarskih organizacij.

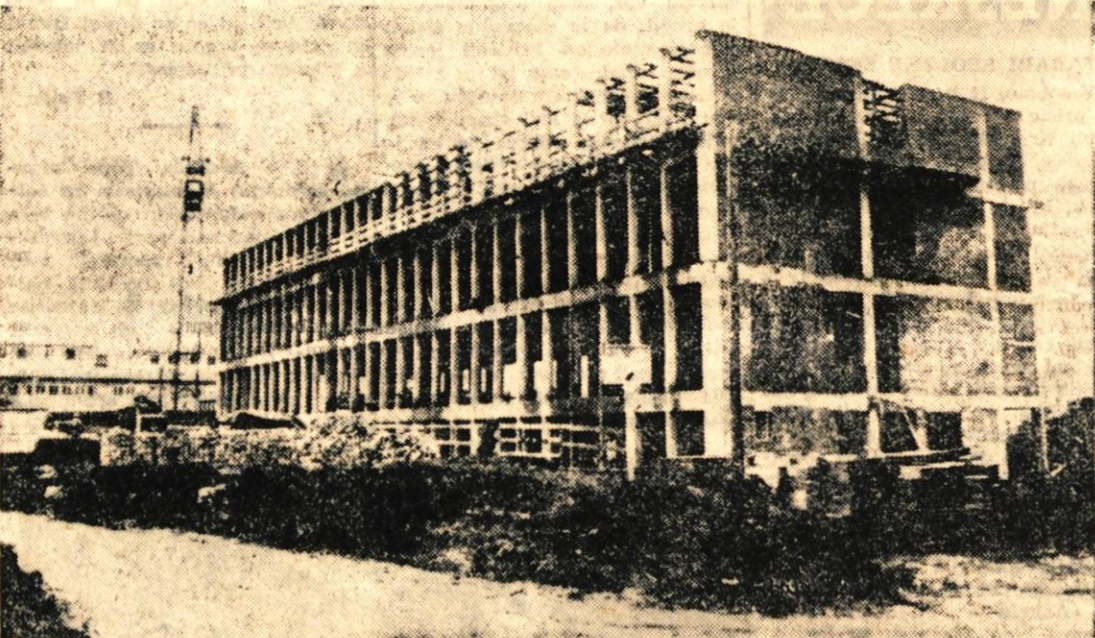
Praznovanje Dneva JLA

Tržič (B. F.) — Jutri se bo spet sestel odbor za praznovanje 20-letnice ljudske vstaje jugoslovanskih narodov. Tokrat bodo na seji razpravljali o praznovanju Dneva JLA, kar naj bi bilo spričo jubilejne obletnice — 20 let — še zlasti svečano.

Novi vpisi

Tržič (B. F.) — Praktično je vpis občanov na novoletno leto. Medtem ko smo doslej družbenih prostorov in nabave novega radijskega lokalnega oddajnika zaključili. Končen znesek o prostovoljni pomoči občanov bo znan takoj ko bodo prijavile vpis še nekatere gospodarske organizacije in ko bodo nekatere komisije za vpis na terenu dale sporočila o uspehu te akcije, za katero se ne zanimajo samo Tržičani ali prebivalci kranjskega okraja,

temveč tudi člani SZDL po vseh domovini. Medtem ko smo doslej poročali že skoraj o vseh zneskih, ki so jih vpisali za občinsko posojilo posamezniki ali kolektivi, naj danes še zapišemo, da je dala tovarna pil »Triglav« 80.000 din. Tovarna lepenke 150.000 dinarjev občinskega posojila. Gradbeno podjetje Tržič pa bo za vrednost 200.000 dinarjev pomagalo z delom pri urejanju družbenih prostorov.

Pri gradnji porodnišnice na Zlatem polju v Kranju je prišlo letos do težav v zvezi s financiranjem, kar je seveda vplivalo tudi na potek gradnje. Kljub temu pa bo uspelo gradnjo do sredine decembra spraviti pod streho. S tem bodo končana gradbena dela v grobem. Poslopje bo veljalo okrog 50 milijonov dinarjev; v tem znesku pa je zajeta tudi oprema, ki bo veljala blizu 85 milijonov dinarjev. Poslopje bo izročeno namenu novembra 1963. leta

O nagrajevanju v šolstvu v jeseniški občini

Začetni koraki

Na šolah v jeseniški občini že pripravljajo osnutke za nove pravilnike o delitvi dohodkov. Zato so ustanovili tudi posebno komisijo iz prosvetnih in družbenih delavcev, ki se izključno ukvarja z izdelovanjem pravilnikov. Ta bo določila kriterije, analitsko ocenila delovna mesta in podobno. Na osnovni šoli »Prežihov Voranc« prav v zvezi s tem menijo,

da bi se osnovna šola na Dovjem odcepila od njihove sindikalne podružnice in se priključila sku-

posnovni šoli »Tone Čufar« na Jesenicah se komisija za izdelovanje pravilnikov trenutno ukvarja

Jeseniški KOVINAR

paj s šolo v Gozd-Martuljku v eno sindikalno podružnico. Na

z analitsko oceno delovnih mest. Pokazalo se je, da na tej šoli ves kolektiv sodeluje pri razpravah okrog sestavljanja novega pravilnika.

V šoli na Koroški Beli imajo v delu pet osnutkov pravilnikov, ki bodo nedvomno precej pripomogli k izdelavi enotnega in dobrega pravilnika. Razprave o novem pravilniku so na dnevnem redu in vsi z zanimanjem spremljajo delo komisije.

Pravzaprav so v jeseniški občini že vse šole izdelale osnutke pravilnikov in so se tudi pojavile že neke številke. Toda nihče ne ve, kako je do teh števk prišlo. Zato bi bilo dobro, da bi vse šole predložile svoje osnutke pravilnikov komisiji in bi jih ta vsledila in pregledala, če so dobri.

Nekateri prosvetni delavci na Jesenicah menijo, če bi imeli na šolah dober pravilnik o delitvi sedanjih 5 odstotkov gibljivega dela osebnih dohodkov, ne bi bilo prav težko sestaviti novega pravilnika. To imajo sedaj precej dobro urejeno na osnovni šoli v Mojskranji.

O teh problemih okoli nagrajevanja v šolstvu in še o drugih bodo razpravljali tudi na posebnem plenumu SZDL, ki bo v sredo — 22. novembra.

M. Ziskavšč

J. P.

Za vlogo in mesto sindikalnih podružnic v kolektivih gre

Na pobudo izvršnega odbora Občinskega sindikalnega sveta iz Raven na Koroškem je prišlo v ponedeljek na Jesenicah do srečanja z istoimenskim organom jeseniške občine. Jesenice in Ravne, prve z okrog 26.000 prebivalci in 43 milijardami bruto produkta in druge z 22.000 prebivalci in 21 milijardami bruto produkta, sta pomembni industrijski središči pri nas z mnogimi skupnimi vprašanji. Ena od značilnosti zanj je ta, da imata po eno ali dve večji podjetji in vrsto manjših gospodarskih organizacij. Izmenjava izkušenj bo samo koristila uspešnemu reševanju nalog sindikalnih organizacij v podjetjih.

Na posvetu so iz dosedanje prakse povzeli, da je delo podružnic v večjih kolektivih bolj ali manj zadovoljivo, ker so tudi občinska vodstva posvečala tem podjetjem več skrbi, da pa aktivnost zaostaja zlasti v manjših podjetjih. Na Ravnah so to vprašanje začeli reševati s seminarji za člane upravnih odborov sindikalnih podružnic in jim skušali na ta način pomagati do me-

sta, ki sodi sindikalnim podružnicam v kolektivih. Na Jesenicah, kjer so v preteklosti posvečali več skrbi Železarni, manj pa ostalim podjetjem, primanjkuje kadra. Pri enih in istih osebah se zadržuje po več dolžnosti. Temu problemu botrujejo še nekatere druge težave, kot so primitivnost, podcenjevanje itd. Zato je letos Občinski sindikalni svet na Jesenicah navedel širše stike s podružnicami in se redno sestaja z njimi.

Na ponedeljkovem posvetu so izmenjali še izkušnje iz dela sindikalnih organizacij v šolstvu in prosveti, s področja izobraževanja odraslih in ostalih vprašanj. Ob zaključku so poudarili, da je posvet koristil, tako enim kot drugim in da bi bilo koristno z razgovori nadaljevati. Gošče iz Raven so povabili Jeseničane, naj obiščejo njihov kraj.

Ravenčani, ki so prišli na Jesenice že dopoldne so si ogledali tudi nekatere obrate jeseniške Železarne, novo naselje na Plavžu in nekatere druge objekte.

Spet pomanjkanje sredstev

V škojloški občini tri osnovne šole nimajo lastnih šolskih poslopij, zato gostujejo v najetih privatnih prostorih. To so šole na Hotavljah, na Trati pri Skofji Loki in v Zalem logu. Letos pa so dogradili šolsko poslopje v

daljnje delo zaustavilo pomanjkanje finančnih sredstev. Šola na Trati bi bila popolna osemletna šola. Zato bi razbremenila osnovno šolo v Skofji Loki, ker bi lahko učenci višjih letnikov s Trate posejali osemletno šolo.

Z gradnjo šolskega poslopja bodo morali pričeti tudi v Zalem logu. Šolski okoliš za to šolo je precej obširen in hribovit. Zato starši želijo, da bi tudi učenci šetrnega razreda obiskovali pouk domači šoli, ker je pot do Zalem loga precej naporna.

Petletni plan predvideva tudi 1-milijonski znesek za dozidavo osnovne šole v Gorenji vasi in za gradnjo nove šole v Selcih. Vendar pa z omenjenimi gradnjami vsaj prva leta zelo verjetno ne bo mogoče pričeti.

J. P.

SZDL na Trati dobila nove prostore

Krajevna organizacija SZDL na Trati je ena zelo delavnih organizacij v škojloški občini. Njena aktivnost se je pokazala med drugim tudi pri napeljavi vodo- voda na Trati. Uspešno sodeluje tudi pri pripravah za gradnjo nove šole na Trati, pri delu stanovanjske skupnosti in drugod.

Vsa leta ni imela ta organizacija lastnih prostorov. Šele z dograditvijo novega 20-stanovanjskega bloka je končno dobila primerne prostore tudi SZDL. V priložnosti štirinadstropne stavbe ima sedaj SZDL kar tri sobe s sanitariji. V klubski sobi bodo

predvidoma namestili televizor. S tem se bo namreč tudi na Trati lahko pričelo večerno klubsko življenje.

Ob neuradni otvoritvi novih prostorov je bil povabljen na debatni večer glavni urednik Glasa Slavko Beznik, ki se je vabilu rade volje odzval. Po ogledu novih klubskih prostorov je v dvournem razgovoru s člani SZDL odgovarjal na številna vprašanja iz političnega življenja doma in po svetu. Debatni večer je pokazal, da se ljudje za te dogodke zanimajo in da si takih razgovorov še želijo. — V. R.

Seja KO SZDL

Sorica (P.) — Na zadnji seji KO SZDL Sorica so obravnavali številne krajevne probleme. V Združenem domu bi namreč lahko preuredili nekatere prostore v tujske sobe, ki bi služile obiskovalcem Soriške planine. Med drugim so razpravljali tudi o elektrifikaciji. Trenutno imajo namreč v Sorici lastno elektrarno, vendar razmišljajo o tem, da bi se priključili na splošno električno omrežje. Pomisleke pa imajo zato, ker ima sedaj večina gospodarstev elektromotorje za istosmerni tok.

Precej pripomb je bilo na zadnji seji tudi na račun preskrbe z mesom in zelenjavo. V Sorici namreč nimajo mesnice, zato so sklenili, da se bodo skušali dogovoriti z Mesarskim podjetjem v Zelenikah, da bi s skupnimi močmi izboljšali preskrbo z mesom tudi v tem kraju. O vseh omenjenih problemih pa bodo podrobneje razpravljali na zboru volivcev.

Združili so se

Sovodenj (J.) — Podjetje OLEPS Sovodenj, Termopol Sovodenj, Obrtno čevljarstvo Sovodenj in Obrtno kovaštvo Hobovše pri Sovodnju so sprejeli sklep, da se združijo. Podjetja so se združila zato, ker vsa podjetja razen OLEPSA nimajo urejene knjigovodske in komercialne službe. Prav tako nimajo zadosti strokovnih uslužbencev, ki pa jih kljub prizadevanju ne morejo dobiti. Vse te probleme bo združeno podjetje lažje reševalo.

Uprava združenih podjetij bo v novozgrajenih prostorih dosegala podjetja OLEPS. S prodajo svojih izdelkov novo združeno podjetje ne bo imelo težav.

Razprava o sprejemu novih članov

Trata (V. R.) — Na zadnjem sestanku osnovne partijske organizacije na Trati so med ostalim razpravljali o ideološkem političnem delu članstva v zimski sezoni in o sprejemu novih članov. Člani te partijske organizacije bodo obiskovali vsa politična in druga predavanja in se tako ob tem izobraževali.

Na sestanku so obravnavali tudi predloge za sprejem novih članov v njihove organizacije. Upajo, da bodo v prihodnje sprejeli v svoje vrste več kot sedem novih ljudi, ki imajo vse pogoje za sprejem in so kot člani SZDL v združenih organizacijah zelo aktivni. Ob koncu so določili tudi nekatere člane za politično šolo v Skofji Loki.

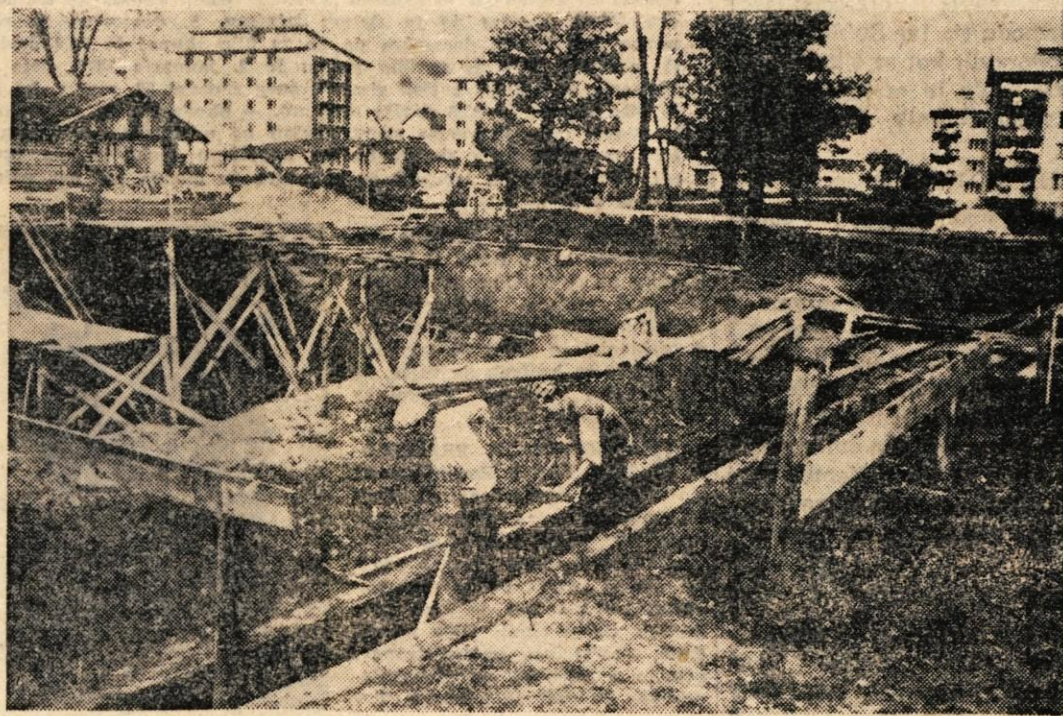
Uspešno delo

Godešič (R. Č.) — Pretekli mesec je imel KUD »Bratov Križnar« iz Godešič pri Skofji Loki svoj redni letni občni zbor, ki je dobro uspel. Po poročilih se je razvila zelo pestra razprava, ki je dala vrsto pomembnih predlogov in sklepov za izboljšanje dela na kulturno-prosvetnem področju tega kraja. Kulturno umetniško društvo na Godešiču je bilo že pred vojno in vsa leta po vojni zelo razgibano in je bilo kot taklo poznano ne samo na Gorenjskem. Tudi letos je društvo zelo delavno. Letos poleti so ustanovili pevski zbor, ki je imel že nekaj samostojnih koncertov.

Vsekakor pa je najbolj razgibano klubsko življenje. Pred kratkim so vaščani s pomočjo nagrade, ki so jo prejeli za svojo dejavnost od Občinskega odbora SZDL Sk. Loka, kupili televizor in radijski sprejemnik z gramofonom. Preurejajo tudi nekdanjo galerijo prosvetne dvorane v klubski prostor. Tega bodo uredili tako, da bo po potrebi še vedno lahko slu-

žil za galerijo, ker bodo postavili zložljivo steno. V klubski dvorani bodo na razpolago razne revije, šah in drugo. Že v starih prostorih so se vsak večer zbirali vaščani, novi prostori pa bodo dali nove možnosti za še pestrejše klubsko delovanje.

Na občnem zboru pa je bilo precej govora tudi o delu mladinske organizacije. Ta je izredno delavna tudi na kulturnem področju, saj je uprizorila že vrsto del. Vodstvo društva je mladini obljubilo vsestransko pomoč tudi pri nakupu nekaterih športnih rekvizitov, ker se mladina rada izživlja tudi na športnem področju. Največja želja vseh navzočih pa je bila — da bi zgradili nov prosvetni dom. Stari dom je bil postopno dograjevan s prezidavanjem majhnega starega gasilskega doma, ki zaradi nesmotrne gradnje ne more služiti svojemu namenu, povrhu tega pa je še izredno vlažno, ker je pod dvorano velik vodnjak, ki je nekdanji služil gasilec v primeru požara.

Na tem mestu bodo zgradili novo šolsko poslopje za osnovno šolo na Trati pri Skofji Loki

Na vrsti so zbori volivcev

Skofja Loka (J. P.) — Danes se bodo pričeli v škojloški občini zbori volivcev, ki se bodo polagoma zvrstili po vseh volivnih

enotah do 15. decembra. O tem je sprejel sklep ljudski odbor na svoji zadnji seji.

Zbori volivcev bodo na območjih krajevnih odborov. Na njih bodo občanom poročali o izvrševanju družbenega plana v letošnjem letu in odgovorili na vprašanja, ki so jih zahtevali volilci na zadnjih zbiorih. Na dnevnem redu letnih zborov volivcev je predvidena tudi razprava na poročilo o delu krajevnih odborov in stanovanjskih skupnosti. Ocenili naj bi tudi delo šolskih od-

borov in izvolili nove ter predlagali sodnike porotnike za okrajno sodišče. Razen omenjenih vprašanj bodo volivci obravnavali tudi krajevne probleme.

V POČASTITEV DNEVA REPUBLIKE

Skofja Loka (J.) — Za 29. november pripravljajo tudi v Skofji Loki svečano akademijo. Na njej bo sodelovala gimnazija, Svoboda in pevski zbor iz Virmas. V samospred akademije bodo skušali vnesti nekaj novosti.

Domovi za tretjino delavcev

KAKSNE SO MOŽNOSTI ČLANOV SINDIKALNIH PODRUŽNIC IZ RADOVLJSKE OBČINE ZA LETOVANJE V POČITNIŠKIH DOMOVIH

Morda bi kdo menil, da razpravljanje o možnostih oddiha na sredi jesenski čas, še najmanj pa v sredo deževnega novembra, ko ni primerno niti za kopanje niti za smučanje in še celo za kolikor za smučanje ne in so toliko prijetne sprehode ne in so zato dopustniki sila redki. Res je, za nasvete v rubriki »Kam na dopust« sedaj res ni čas. Zato pa je tolikanj bolj primerno za razmišljanje o tem, kolikšne so kapacitete v počitniških domovih, ki so na razpolago članom sindikata in kaj bi bilo do prihodnje sezone mogoče ukreniti in tako še večjemu številu delavcev omogočiti prijeten dopust po zmernih cenah.

Pri Občinskem sindikalnem svetu Radovljica se bo v bližnji prihodnosti sestala komisija za oddih in rekreacijo, ki bo skupaj s predstavniki podjetij, zavodov in ustanov pregledala razpoložljive kapacitete počitniških domov organizacij s področja radovljjske občine in skušala poiskati možnosti za zagotovitev letovanja večjemu številu zaposlenih.

Na področju ObSS Radovljica je sedem gospodarskih organizacij, ki imajo lastne počitniške domove ali pa so solastnice z nekaterimi drugimi podjetji. V vsej sezoni lahko v teh domovih in v dveh vikend hišicah krajevnega urada Bled letuje približno 3600 oseb. To število je sicer samo po sebi visoko, vendar pa po primerjavi s številom zaposlenih ugotovimo, da je še zelo daleč od potrebe. V začetku preteklega meseca je bilo namreč na področju občine zaposlenih 9459 oseb (3872 v industriji, 3801 pri ostalih gospodarskih dejavnostih, 991 pri negospodarskih dejavnostih, 253 pri zasebnih delodajalcih, 395 vajencev itd.). Iz tega je torej razvidno, da v eni sezoni v počitniških domovih lahko letuje le dobra tretjina vseh zaposlenih; to razmerje pa se še občutno poslabša, če upoštevamo, da v teh domovih letujejo tudi družinski člani zaposlenih.

Te ugotovitve so začetna podpora zahtevi, da bo nujno potrebno urediti še več domov in razmišljati tudi o podaljšanju sezone v posameznih domovih, ki so v krajih z ugodnim podnebjem.

Leaotindustrijsko podjetje Bled ima dom s 46 ležišči v Seči pri Portorožu. V petih mesecih lahko tam letuje 690 oseb in so kapacitete nekoliko večje od potreb delovnega kolektiva. Tovarna verig ima svoj dom v Crikvenici. V domu je 30 ležišč in lahko v eni sezoni sprejme na letovanje 405 oseb. Sukno Zapuže ima v No-

vem gradu počitniški dom skupaj z Jelko in KZ Radovljica ter podjetjem Novotek iz Novega mesta. Dom ima 100 ležišč. V Portorožu ima dom Plamen Kropa. V tem domu v eni sezoni lahko letuje okoli 500 članov kolektiva in najbližjih sorodnikov. Počitniški dom Gozdnega gospodarstva Bled v Piranu ima 35 ležišč. V istem kraju stoji tudi dom Almir (deli

si ga s podjetjem Volna Laško), v katerem je 14 ležišč. Gradbeno podjetje Bled ima počitniško hišico v Seči. V njej se lahko zvrsti na letovanje 172 odraslih oseb v hišici pa so tudi posebna ležišča za otroke. Krajevni urad Bled ima 2 vikend hišici v Crikvenici, ki lahko v štirih sezonah mesečnih sprejmeta skupaj 72 oseb. — M. S.

Šole, učenci in učitelji v številkah

Na območju radovljjske občine je letos 8 popolnih osnovnih šol, ki jih obiskuje 3265 učencev. Razen teh je tam še 10 nepopolnih osnovnih šol s 583 učenci. Višji razredi imajo skupno 57 oddelkov, nižji 74 oddelkov. V razredih nižje stopnje poučuje 95 prosvetnih delavcev, v razredih višje stopnje pa 52. Med 147 prosvetnih delavci je 96 učiteljev, 8 strokovnih učiteljev, 22 predmetnih učiteljev in 22 profesorjev. Deset učnih moči poučuje honorarno (4 učitelji, 3 strokovni učitelji, 2 predmetna učitelja in 1 profesor).

Vajensko šolo za razne stroke v Radovljici obiskuje trenutno 25 učencev; za letos je vpisanih 83

učencev. Na tej šoli poučuje 1 stalni predavatelj, vsi ostali pa so honorarni.

Radovljjska KOMUNA

V Vzgojnem zavodu v Kamni gorici je 60 gojencev in 7 vzgojiteljev, na Kmetijski šoli v Poljčah pa 30 učencev in 2 učitelja. V Gostinskem šolskem centru na Bledu je 45 učencev, ki jih poučujejo honorarni predavatelji.

Na glasbeni šoli v Radovljici imajo 46 učencev, ki jih poučuje 2 stalna predavatelja in razen tega še nekaj honorarnih.

Zbor in glasbeni ansambel samostojno delujeta in imata tudi lepe uspehe. Na občnem zboru je bila ponovno izražena misel, da bodo morale radovljjske organizacije enotno nastopiti in s pomočjo gospodarskih organizacij zgraditi dom, v katerem bo dovolj prostora za delo vseh organizacij, ki jih v Radovljici ni malo.

Denar, prostori in še kaj

Radovljica, 14. novembra (M. G.) — Na večeršnjem rednem letnem občnem zboru SKUD »Anton Tomaž Linhart« so spet prišli do istih razprav in zaključkov kot vsako leto. Za uspešno delo jim primanjkuje denarnih sredstev, prostorov in sposobnih kadrov, ki bi vodili delo in pomagali v posameznih sekcijah.

Dramska sekcija se že vrsto let ne more pohvaliti z natrtnim delom, ker nima za vadbo potrebnih prostorov in tudi za delo ni pravega zanimanja. Le pevski

borov in izvolili nove ter predlagali sodnike porotnike za okrajno sodišče. Razen omenjenih vprašanj bodo volivci obravnavali tudi krajevne probleme.

Petletni plan razvoja

Begunje (M. S.) — Krajevni odbor SZDL v Begunjah je eden izmed redkih krajevnih odborov, ki so izdelali petletni plan razvoja svojega kraja. Petletni plan razvoja Begunj zajema gradnje, razvoj gospodarstva, izobraževalno in prosvetno delo itd.

Med gradnjami na prvem mestu predvidevajo novo šolo, nato pa želeno na Goro, obnovitev turističnega doma v Dragi, regulaci-

je potokov Blatnice in Zgoše itd. Za regulacijo omenjenih potokov delujeta pri KO SZDL dve sekciji. Medtem ko je bila sekcija vodnih upravičencev od potoka Zgoše pravkar ustanovljena, ima sekcija, ki ima na skrbi regulacijo Blatnice, za seboj že veliko uspehov. Vaščani so pri delu opravili že 1070 prostovoljnih ur v vrednosti okoli 400 tisoč dinarjev.

vse ostale organizacije. Na tem občnem zboru bodo izvolili tudi novo vodstvo.

BELEŽKA

KDO BO TOREJ KRIV?

Ze nekaj mesecev SGP Projekt iz Kranja, hkrati ko izgotavlja še zadnje bloke na Zlatem polju, ureja tudi njihovo okolico. V začetku so dela hitro potekala. Tako so že pred dobrim mesecem in pol nasuli ob nekaterih blokih drobljenec — in vsi smo mislili, da bomo kaj kmalu hodili po asfaltiranem cestišču. Tedaj je uprava SGP Projekt obvestila vse hišne svete, da bo »v kratkem začela z valjanjem drobljenca« in da zato opozarja stanovalce, »da je po drobljencu prepovedan vsak promet z avtomobili, motornimi kolesi, z vprego in kolesi« in naj se tudi peši čimbolj izogibajo teh površin, ker: »v kolikor se tega ne boste držali, bo treba drobljenec pri valjanju čistiti ali celo zamenjati.« Stroške, ki bodo s tem nastali bomo zaračunali hišnim svetom blokov, pred katerim bo podloga zamazana...

Toda sedaj že mesec dni leži ta podloga nedotaknjena in peši smo nejevoljni, ko moramo dan na dan gaziti po tem ostrim kamenju. Ni treba posebej poudarjati, da je kamenje že precej umazano. Posamezne stranke so med tem časom dobile drva in premog in hočeš nočeš so seveda morale zložiti kurjavo na drobljenec. Zato se vprašujemo, kdo bo sedaj odgovoren za škodo? Kdo bo sedaj plačal čiščenje ali celo zamenjavo drobljenca?

Ne bi bilo odveč, če bi nam podjetje Projekt to javno pojasnilo. Še posebej zato, ker je precej blokov še neobračunanih in zato ni povsem brez osnove bojazen, da bodo pod firmo dovršilnih del tudi te stroške vnesli v obračun in jih bodo tako plačali stanovalci sami. — ABC

VSAJ SLOVENEK NAJ RAZUME

V tržiški prodajalni čevljev »Peko« je napis, ki ga objavljamobesedno:

»OBVESTILO! — V smisli uredbe o izmenjavah in dopolnitvah tarife davka na promet zveznega Izvršnega sveta R. P. št. 169 od 16. IV. 58. objavljene v uradnem listu FLRJ 16-58. 23. aprila 1958. obveščamo kupce blaga — da je občinski odbor Uradni vestnik okraja Kranj s svojo odločbo št. 24. I. člen od 31. XII. 1958. uvedel občinski davek na promet blaga na malo po stopnji od 3%.

Ta občinski davek na promet blaga na malo plača kupec pri nakupu blaga.

Na računih ločeno izkazujemo znesek občinskega davka na promet blaga na malo.

Na zahtevo kupca o prodaji blaga tudi ločeno izkazujemo znesek občinskega davka na promet blaga na malo.

K sreči je v obvestilu zapisano tudi »3%«, sicer je vprašanje, kdo bi razumel takšno »slovenščino«. Čeprav je zaželeno, da je beležka komentirana, verjetno ne bo nihče zameril, če je tokrat brez komentarja. — B. F.

CANKARJEVCI

A partizani so ostali in neumorno ljudi pripravljali na dogodke, ki bi res lahko sledili njihovu prihodu. Dražgoše so začele postajati partizanska vojašnica, kar so vaščani v skrbi za jutrišnji dan dobro razumeli. Saj se je v teh krajih prvič zgodilo, da je tako velika partizanska vojska zasedla neko vas. Zato to ni bila samo novost, ki v ljudeh že sama po sebi vzbuja nezaupanje, temveč predvsem nevarna novost, ki zna privabiti nemške čete.

Bataljon se je razlil po vseh treh naseljih.

Na šoli je bil tedaj nemški napis »Volksschulle«.

»Le čakajte«, je rekel ob prihodu tja Ive Šubič, mlad slikarski študent. »Tole bomo popravili kot se šika!«

Vpričo borcev je prepletkal tablo in »s krasno pisavo«, kakor je to povedal Gregor Rupnik, napisal na novo:

»NARODNO-OSVOBODILNA VOJSKA!«

Imenitno se jim je zdelo glede tega napisa. Saj smo vajeni na nekakšen red in napise, kar je tudi pri domačinih imelo določen vpliv.

Vas je oživela! S tem novim letom se je vse spremenilo. In to življenje, novo in za kmete čudno, je prinesel s seboj Cankarjev bataljon. Domačini so se čudili tako številni partizanski vojski, ki je bila močno oborožena. Tako so zdaj gledali partizane z dvojnimi občutki, ki niso bili povsem skladni, temveč čisto nasprotni. Po eni strani so se bali, da ne bodo vsak čas prišli za njimi Nemci, po drugi strani pa jih je nehote hrabrila moč te slovenske vojske, ki je prav njihovo odročno vas zbrala začasno prebivališče!

V DRAŽGOŠKI REPUBLIKI

Kako je bilo z oborožitvijo Cankarjevega bataljona tedaj, ko so prizgajali v Dražgoše?

V bojih v Poljanski dolini so se oborožili tako, da mitraljez ni pomenil nič posebnega, saj so jih imeli kar 24. To so bile lahke strojnice, ki so delovale. Imeli pa so tri francoske, ki niso bile uporabne in še težki mitraljez »švarcloze«, ki pa je bil brez udarne igle.

Razen tega so imeli tri, štiri brzostrelke, ostali pa so bili oboroženi s puškami. Takrat jim ni primanjkovalo nasekanih ročnih bomb in tudi v municijo niso bili na koncu. Precej so je porabili v zadnjih bojih, vendar so jo med prebijanjem v Dražgošah še pomnožili. Patulje so hodile v Poljansko in Selško dolino in tudi drugam, od koder so prinašali municijo in tudi bombe. Tudi Dražgošani sami so sčasoma kaj dodali. Sem in tja se je našel kak »pravbičarski« pihalnik in tudi kak naboj.

Tako je bila petina Cankarjevega bataljona tedaj opremljena z avtomatično oborožitvijo. To pa je pomenilo, da so bili močna enota in razen tega takrat največja in najbolj oborožena partizanska skupina v Sloveniji. Manjkala jim je samo še težka oborožitev, kar pa partizanom in še posebno v teh razmerah nikoli ni kdo ve koliko pomenilo.

Razumljivo je, da je tolikšna opremljenost pozitivno vplivala na borce, ki so se iz dneva v dan čutili močnejše.

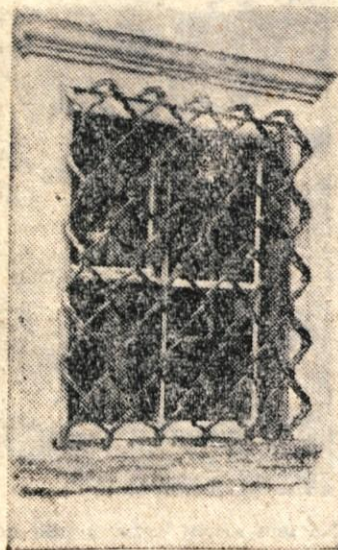
Na Novega leta dan je bil torej v Dražgošah končno ves bataljon. Stab je enote razporedil tako, da bi v primeru napada vsi imeli primerne položaje. Če gremo od leve, gledano od spodaj, je bila II. četa — Jakova — pri cerkvi v Prosvetnem domu in v šoli, I. četa — Benedičičeva — je bila na Pečeh, največ v Sokolskem domu, ostali pa so bili po hišah. Tudi stab bataljona se je vgnezdil v tem naselju, kajti to je nekako v sredini vse vasi, kar je bilo zaradi zvez najbolj ugodno. Usidral se je pri kmetu Birtu, v sosesčini pa je bila intendatura s kuhinjo. Na zaselek Jelenšče je bil poslan Bičkov vod iz II. čete, povezan neposredno s štabom bataljona.

„Dobro staro gnezdo“ v Podkorenu

Razingerjeva hiša v Podkorenu (št. 63, po domače »pri Čošeljnu«) je svojevrsna in redka zanimivost na Gorenjskem. Ze zunanost sama z zamreženimi majhnimi okni daje videz precejšnje starosti, v notranjosti pa vidimo v »hiši« na stropnem tramu letnico »1721«. Tega leta je po pripovedovanju današnjih gospodarjev prejšnji dom pogorel in sezidal so novo, to je sedanjo hišo. Na zunanji steni ob cesti je Podkorenčanom in vsem, ki so nekdanj potovali čez Podkorensko sedlo, merila čas sončna ura. ki so jo dež, veter in sonce že močno izbrisali, le železna zarjavela palica, ki je včasih metala senco na številke, je še ostala. Na steni pa je še ena zanimivost, menda edinstvena na Gorenjskem: navpična črta, ki kaže, da je v zimi 1869–70, ko so delali železnico od Jesenice do Rateč, padlo tu skoraj 20,5 čevljev snega (čevljev je stara dolžinska mera, ki je enaka 0,305 m; torej 1 m je 3,281 čevljev), izraženo v metrih je to torej 6 m in 25 cm. Vsakokrat, ko je sneg padel, ga je neki inženir, ki je sodeloval pri gradnji železnice, izmeril in zarisal na hišno steno črto z datumem in koliko ga je zapadlo. Prvič je padel menda že novembra (1869), vendar je ta datum izbrisan, 5. decembra je ponovno snežilo, 23. decembra pa ga je bilo skupaj že 16,4 čevlja (5 metrov). Mesto je snežilo potem še 9. januarja 1870, nato 7. februarja in zadnjič v isti zimi je sneg zapadel 23. marca, ko ga je bilo skupaj že 20,5 čevlja (6,25 m). — Skoda le, da so vreme, ki v tem delu Slovenije zlasti pozimi ne prizanaša, pa beljanih hiše in vzdavane podstavke za napeljava elektrike, že precej poškodovale in izbrisale te zanimive in menda pri nas edinstvene podatke.

S tem pa še niso izčrpane vse zanimivosti, ki jih hrani ta kmečki dom ob cesti slabe tri kilometre pod mejnim Podkorenskim prelazom. Ko sem se pogovarjal s prebivalci in listal po spominjski knjigi in knjigah za tujece, ki jih hranijo tam, sem zvedel še marsikaj zanimivega...

PODKOREN JE PREDZADNJA VAS v Zgornjesavski dolini v naši državi. Leži na nadmorski višini 854 m in ima preko 100 hišnih števil. Središče vasi je okoli vasiške line ob odcepu ceste proti Podkorenskem sedlu, po katerem je kraj tudi poznan daleč okoli. Hiše so zidane, skoraj vse enonadstropne, pokrite z lesenimi »strešnicami«, novejša pa tudi že z opeko. Turizem — letni in zimski — je tu že od nekdanj pomembna gospodarska panoga. Hotel »Vitranc« ima dovolj prostora za turiste, včasih pa je bila v njegovi vlogi Razingerjeva hiša, kjer je bila gostilna in pošta. Tu so se zadrževali turisti, pa potniki, ki so potovali preko Podkorenskega sedla, tu je bila pošta postaja, kjer so imeli vedno 16 konj, da jih je bilo 8 vsak trenutek pripravljeneh za zamenjavo z že utrujenimi, ki so cesarsko pošto kočijo pripeljali z ene strani prelaza, iz Rlegensdenta, kjer je bila pošta na postaja »Ričarjev vez«. Pošta na pot je šla z Dunaja preko Podkorena in Begunj v Kranj in naprej v Ljubljano. Na področju

sedanjega kranjskega okraja so bile postaje še v vasi Otok pri Podvinu in v Kranju, kjer je zdaj Dom JLA. Kočija je morala na pot v vsakem vremenu, tudi če je bilo 2 m snega. Cest takrat še niso tako redno orali kot danes, sani niso smeli uporabljati, ker je bila to cesarska kočija in je bilo tako predpisano, zato so morali vpreči vanjo več konj.

»Gostilničar, ali kdor ima kakga tučca pri sebi, ima s svojo odgovornostjo za to skrbeti, da se potniku knjiga za tujece predloži, potnik pa je dolžan, ako ho-

Nekdanja gostilna in pošta »Pri Čošeljnu« v Podkorenu

če, da ga po postavi ne zadene kazen, predelke 1 do 5 za tujece resnično izpolniti ali izpolniti dati.«

Knjige za tujece pri Čošeljnu še vedno hranijo. Marsikaj zanimivega je v njih. Veliko ljudi je tod potovalo in se zadrževalo. Večina je taktih, ki so vanjo zapisali le ime in priimek, datum prihoda in odhoda, od kje je in kam potuje. Med takimi je tudi znani atentator iz Sarajeva GAVRILO PRINCIP, ki je prišel sem 13. avgusta 1912. leta in se zadržal do 20. avgusta, torej sedem dni. Napisal je tudi, kam potuje, vendar tako nerazločno in pisava s svinčnikom je že tako zbledela, da nisem mogel prebrati. Verjetno pa je potoval kam v inozemstvo ali pa se je od tam vračal, zakaj v posebni rubriki »Potno pismo« je napisal »pasu«. Načrt je bil sam, ker je rubriko »Tovarišija« pustil prazno. — Najstarejša ohranjena knjiga za tujece je iz leta 1853, kjer je še vse napisano s črnimol na zelo slabem papirju in samo v nemškem jeziku. Knjiga, v kateri je podoben Gavrilo Princip, pa ima tiskane rubrike, napisi pa so v slovenskem in nemškem jeziku. Zanimiv in kar revolucionaren je za tiste čase pod avstroogorsko monarhijo zapis v verzih Ivana Laha iz Ljubljane (19. maja leta 1902). Takole je izrazil svoje nezadovoljstvo in željo po svobodi:

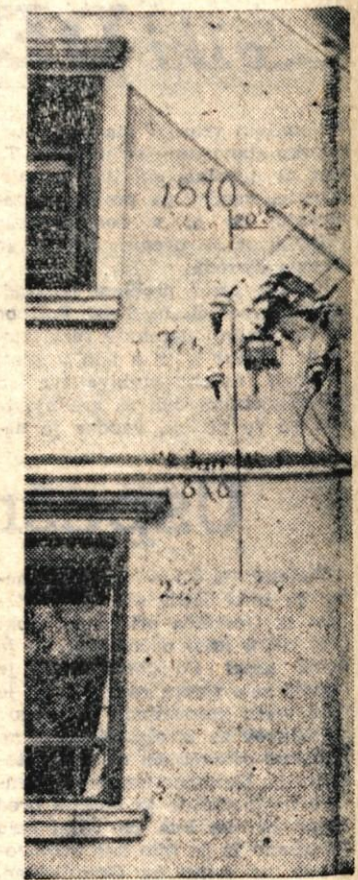
Oj, krasne Karavanke,
kaj vprašal jaz bi vas,
ste li še zdaj Slovanske
kot prejšnji, davni čas.

A ve ste v meglah sivih si
pokrile stare glave...
Kot da vas je sram
nekdanje vaše slave...

Zelo veliko gostov v teh knjigah hvali izredno prijaznost in gostoljubnost prebivalcev Podkorena in se navdušuje nad prirodnimi lepotami Gorenjske.

SIR HUMPHRY DAVY, angleški naravoslovec, rojen 1778 — umrl 1829, je v zadnjih desetih letih pred smrtjo pogosto potoval po naših krajih in se večkrat zadrževal tudi »pri Čošeljnu« v Podkorenu, kjer mu je bilo posebno všeč, saj je hišo imenoval »old haunt«, kar bi po naše v svobodnem prevodu rekli »staro dobro gnezdo«. Ta znanstvenik evropskega slovesa je bil predvsem kemik, pa tudi pesnik lovec in popotnik. Že leta 1801 je bil pozvan za profesorja v London na »Royal Society« — Kraljevski inštitut Velike Britanije, od leta 1820 do 1827 pa je bil celo predsednik tega inštituta. Je ustanovitelj elektrokemije, bil pa je tudi izumitelj. Menda si »izum lahko pri njem kar naročil, kot pohištvo pri mizarju«. Ribiče bo verjetno zanimalo, da je umetno muho kot vabo izumil prav on. Gorenjsko je imel zelo rad. »Dolno od Ljubljane do Bleda imam za najlepšo, kar sem jih videl v Evropi!« je nekje zapisal

Profesor dr. A. Belar, »drž. šol. nadzornik v p., voditelj Triglavskega observatorija« v Gorjah pri Bledu, je dne 9. 10. 1928 Rozl Razinger (ki še živi in mi je dal

Zgornji del črte s podatki o snegu v zimi 1869/70

tudi vse podatke na razpolago, za kar se ji najlepše zahvaljujem) poklonil spominjsko knjigo »stare pošte pri Čošeljnu v Podkorenu, katero je imenoval pred 100 leti svetovno sloveči učenjak Anglež Sir Humphry Davy v popisih divne Gorenjske staro gnezdo, old haunt«. V knjigi so razni spomini na tega znanstvenika, njegove slike »starega dobrega gnezda«, Podkorena in okolice, nekaj starejših člankov o njem in o Podkorenu, pa tudi poštna znamka z motivom Bleda, ki je v času med obema vojnoma izšla v Sloveniji v spomin nanj.

»Be his memory held in honours« (po naše v svobodnem prevodu: S spoštovanjem ga zadržimo v spominu) — tako je napisano na spominjski plošči (ki je razen tega stavka v slovenskem jeziku), ki je vzidana v zunanjo steno Razingerjeve hiše v Podkorenu.

SAJ JE RES LEPA ta Zgornjesavska dolina. In Gorenjska sploh. Tudi v dežju, med katerim naltava sneg. Tudi v dežju so jesenski macesni zlatasti. Kot lasje deklice iz sanj... zlatasti, mehki in topli... Andrej Triler

Zapisnik iz leta 1852

Kakšen letni čas je bil takrat, ne bi vedel povedati. Navsezadnje pa ne gre za to, ali je Kranj čime takrat zeblo ali pa so si pod polneto pripeko brisali pot. Gre za povsem nekaj drugega. Povem vam.

Vrnimo se v leto 1852. Domalo sto deset let je minilo od tistokrat. Kranjski občinski možje so se zbrali k seji. Predlagali so to in ono, razpravljali in glasovali, vmes pa modro kimali z glavami, kot se to občinskim možem spodobi. Občinski pisar pa je vneto škralbajl po papirju in natanko zapisoval vse tisto, kar so iztuh-tale »briftn« občinske glave. Da, 1852. leta so pisali tistikrat, ukvajali pa so se s »problemom«, ki še danes ni rešen. Takole nekako

je spregovoril eden izmed občinskih mož.

»Sramota, vam pravim, prava sramota za nas. Nekaj tisoč duš šteje naše mesto, krčm pa toliko, da nikoli tega. Kar pogledite, na vsaki drugi hiši »birt roko ven moli«. Mi Kranjci smo pa že take sorte, da rajši gledamo iz krčme kot pa narobe. Navsezadnje je pa tudi gostilničar človek, ki ne živi od lepih besed. Spiješ ga bokal, dva, če ni dovolj, pa še tretjega pol. Ko se odpravíš proti domu, te pa že pri tretjem oglu zamika, da bi... No, saj me razumete. Stranišča nobenega pri roki. V vsem Kranju ga ne najdeš — ne podnevi in ne ponoči. Vidite, če pa ni javnega stranišča, so tudi ogli dobrodošli. Ste že pomislili, gospodje, na ugled našega starodavnega mesta, pa na uglednosti, ki jih na vsakem koraku dolgujemo našim vrlim meščanom? Zato predlagam, da postavimo javno stranišče — ne preveliko in ne premajhno. Ravno pravno mora biti; tako da bo mestu v ponos in meščanom v veselje. Pa tudi pobujšanja ne bo več, zakaj poslej bodo lahko naše vrle meščanke brez zadrege pa hudih misli hodile po naših ulicah k jutranjim. Nič ne bo motilo njihovega pobožnega razmišljanja, če bo Kranj dobil javno stranišče.«

Občinski možje so modro kimali in pisar je ročno škralbajl po papirju. Javnega stranišča pa vemo niso postavili. Ostal je samo zapisnik s tiste seje. In na njem je zapisana letnica 1852. Sele dolgo, dolgo po tistem so stranišče postavili. Ker pa je vsaka stvar minljiva, je tudi tistemu stranišču odidenkalo. — Leta so minovala in zdaj pišemo 1961. leta. Marsikaj se je spremenilo od takrat, stranišča, ki bi bilo našemu mestu v ponos in meščanom v veselje, pa še vedno nimamo. Imamo pa nekaj drugega: zapisnik z občinske seje iz leta 1852.

Bošice

Sobčev bajer pri Lesah pa res ne zasluži tolikšne hvale. To po vsem Lesčanom v brk, pa še vest me ne bo pekla. Pa tudi z lepo urejeno okolico se ne bi preveč ponašal. Meni na primer se je Sobčev bajer tako zameril, da me tudi s parom volov ne spravijo več tja dol. Pa veste zakaj? — Tistikrat sem se peljal z Bleda proti Lescam. Spotoma me je na vsem lepem prijel, da bi pogledal, kako je pri bajerju. Ročno sem zavl po tisti cesti, ki pelje mimo gramoznice. Pravzaprav pa tisto sploh ni cesta, kvečjemu bi lahko služila kot teren za preizkušanje trpežnosti motornih vo-

Lokale preurejajo

Trata (V.R.) — Trgovsko podjetje Lubnik iz Skofje Loke že več kot pol leta preureja zastareli trgovski lokal na Trati v sodobno samopostrežno trgovino. Upajo, da bo nov lokal, ki ga potrošniki težko pričakujejo, odprt do občinskega praznika.

Sedanji začasni lokal, v katerem prodajajo razen živih tudi sadje in mleko, bodo kasneje preuredili za prodajo mleka, zelenjave in sadja.

Tudi podjetje Mesnina iz Skofje Loke je začelo pred mesecem preurejati svojo poslovalnico na Trati. Sedaj so ta lokal lepo preuredili in opremili s potrebnimi sanitarnimi.

zil. Ko bi videli, kako je moja uboga konzerva poskakovala po tistih kotanjah in veslala po lužah. Najrajši bi se obrnil, pa sem se vseskozi tolažil, da bo druga cesta, tista, po kateri se pride na železniško postajo, precej boljša. Po tistem strmim kolovozu sem pa bolj piezal, kot peljal. Ko sem prišel na vrh, sem bil najmanj tako vesel kot naši alpinisti, ko so prilezli na vrh Trisula. Za go tovo pa vem, da se je marsikdo zaklel, da ne pojde več na bajer; vem pa tudi to, da se bo Lesčanom pri njihovem turizmu kmalu nekaj zataknilo, če ne bodo za tisti dve cesti vsaj malo poskrbeli.

Zadnjič sem mimogrede malo pokoketiral z oglasno omarico TVD Partizan na Titovem trgu v Kranju. Glej no, sem si dejal, ko sem prebiral tisto pisanje pod steklom. Urni pa prizadevni so ti le ljudje od Partizana. Ni še dolgo tega, kar smo vzeli slovo od poletja in počitnic, ti pa že vabijo na novo letovanje v Puči. Ko pa sem si tiste pisarije pobliže ogledal, sem videl, da je tistim vabilom že davno odidenkalo. Veljala so za minule počitnice. Mogoče bodo pa tisto pisanje porabili še za prihodnje letovanje, saj nisem nikjer našel na letnico. No, navsezadnje je pa tudi varčevanje nekaj vredno!

»Kam pa se odpravljáš?« me je ondan vprašala Marjana, ko sem si pred ogledalom zavezaval bojšvo kravato.

»V muzej,« sem ji na kratko odgovoril.

»Potlej pa tam ostanil!« se je odrezala.

»V čebelarski muzej v Radovljico,« sem brž popravil.

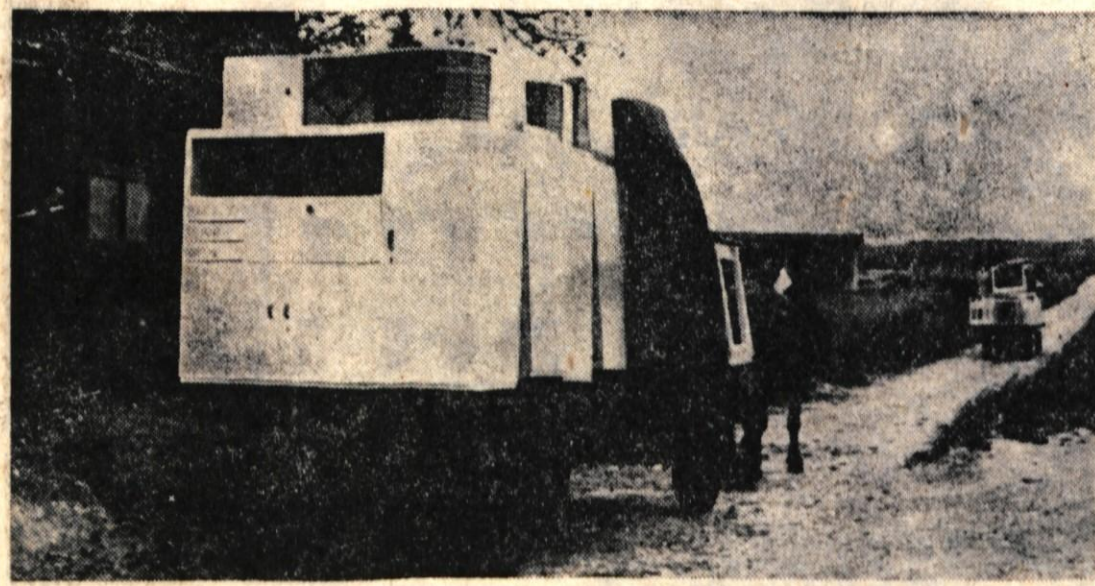
»Prav, potlej jim pa reci, naj

te predelajo v panjsko končnico,« mi je zabrusila in odvihrala skoz vrata.

Ondan sem prebral pred poslopjem, kjer domuje muzej, da je razstava odprta le nekaj dni v tednu. Torej mi je bil najbolj povolji. In prav na tak dan sem se odpravil v Radovljico. Ko pa sem prišel pred vrata v sam muzej, sem obstal kot vkopan. Če je kdaj koli kakšno tele bujilo v

vrata, potlej sem bil to jaz. Na vratih je pisalo natanko tako, kot na pročelju poslopja, le s to razliko, da je bil tu na vratih v muzej terek odločno prečrtan. In epilog tega mojega obiska?

Ko sem prišel domov, me je Marjana hudo začudeno pogledala. Menda ji je bilo resnično žal, da me niso v muzeju predelali v panjsko končnico. Do takrat pa vas pozdravlja vaš Bošičar.

Vsi se jezijo nad dežjem, ki ga je v zadnjem času res preveč. Naš fotoreporter je ujel na trak dva voznila z vprežnimi vozili, ki se menda dežja nista ustrašila. Morda se dežja ni ustrašilo tudi podjetje, ki je odprenilo popolnoma novo pohištvo, da sta ga peljala — prvi stole in mize, drugi pa kuhinjske omare. Kako je kupec sprejel pohištvo, ko je dobil vsega premočenega na dom, ne vemo. Nedvomno je bilo tu precej škode. Prevoz pohištva je bil opravljen v neprimernem času (zelo močno je deževalo) in brez vsakega čuta odgovornosti. Menimo, da je nadaljnji komentar odveč. Kam sta možakarja peljala pohištvo, nam ni znano, menda v Bistrico. To se je zgodilo na cesti od Nakla proti Bistrici pretekli ponedeljek, 6. novembra